پنھنجي ويب سائيٽ پاڻ ٺاھيو

آفتاب احمد

www.voiceofsindh.net

editor@voiceofsindh.net

جئين تہ مون هن کان پهرين" پنهنجي ويب سائيٽ پاڻ ٺاهيو" جو قسط وار مضمون شروع ڪيو جنهن کي ڪافي دوستن پسند ڪيو ۽ وڌيڪ رهنمائي جي لاء اي ميلز ڪيون. پر آءُ ٽائيم جي ڪمي جي ڪري انهي مضمون کي قسط وار باقاعدگيءَ سان شايع نہ ڪري سگھيس. ان بعد مون انهي کي اي بُڪ ۾ ترتيب ڏيئي دوستن سامھون پيش ڪرڻ جو سوچيو. هاڻ منهنجي جيڪا محنت آهي اها توهان جي سامھون آهي ۽ مون هي ڪتاب انهي مقصد سان لکيو آهي تہ جئين سنڌي دوست انهي کي پڙهي ۽ رهنمائي حاصل ڪري سنڌي ويب سائيٽ ترتيب ڏيئي سگهن. آءُ ان وقت پنهنجي محنت کي ڪامياب تصور ڪندس جڏهن توهان ڪتاب پڙهي ڪا سنڌي ويب سائيٽ نيٽ جي دُنيا تي آڻيندا.

هن ڪتاب ۾ مون ڪوشش ڪئي آهي تہ آسان مضمون سان توهان کي ويب سائيٽ ٺاهڻ متعلق معلومات سمجهايان. انهي کي وڌيڪ آسان بنائڻ جي لاءِ تصويري سمجهاڻي پڻ ڏني اٿم. ڪتاب ۾ مڪمل رهنمائي موجود آهي جيڪا توهان کي ڪا سُٺي ويب ڊزائينگ لاءِ گهربل آهي ۽ هاڻ سڄي ڳالهہ توهان جي توجہ ۽ محنت تي آهي. توهان جيتري توجہ سان محنت ڪندا اوتري ڪاميابي حاصل ڪري سگهندا. انهي کان علاوة توهان کي ڪنهن بہ مرحلي تي ڪنهن بہ قسم جي مشڪل درپيش هجي تہ اي ميل ايڊريس تي رابطو ڪري انهي مشڪل جو حل حاصل

24 چر لاگي 2007

~ ~

- تعارف
- فرنٽ پيج ۾ ويب سائيٽ ٺاهڻ
  - ويب پيجز تي كم كرڻ
    - ٽيڪسٽ فارميٽنگ
- ويب پيج ۾ تصويرون اِنسرٽ ڪرڻ
  - هائپر لنڪ ڏيڻ
  - هیلپ فیچر مان کر وٺڻ
- ويب پيج ۾ آڊيو ۽ ويڊيو شامل ڪرڻ
  - فرنٽ پيج اسپيشل ڪمپوننٽس
  - ويب جي لاءِ خصوصي فارم ٺاهڻ
  - ويب پيجز تي فريمز جو استعمال
    - ويب سائيٽ کي پبلش ڪرڻ

تعارف

انٽرنيٽ تي سنڌي ويب سائيٽن جي تمام گهڻي کوٽ آهي. انهي جو سڀ کان وڏو ڪارڻ هي آهي تم اڪثر سنڌ ۾ رهندڙ سنڌين کي ويب سائيٽ ٺاهڻ نہ ايندي آهي. انهيءَ جي لاءِ اسان سوچيو تہ اسين انهي جي باري ۾ بہ ڪو مضمون لکون. تنهن مقصد ڪاڻ اسان وائيس آف سنڌ تي هڪ قسط وار سلسلو شروع ڪيو "پنهنجي ويب سائيٽ پاڻ ٺاهيو" پر انهيءَ کي مسلسل جاري رکي نہ سگهياسين. تنهن ڪري مان انهيءَ سلسلي کي هڪ ڪتاب جي شڪل ۾ مڪمل ڪري پيش ڪري رهيو آهيان. ويب سائيٽ ٺاهڻ جا تہ گهڻا ئي سافٽ ويئر آهن مگر انهن ۾ مائيڪروسوفٽ جو فرنٽ پيج پنهنجو مٽ پاڻ آهي. مائيڪروسوفٽ فرنٽ پيج آفس جي پروگرامن مان هڪ آهي. جڏهن اوهين پنهنجي ڪمپيوٽر ۾ آفس انسٽال ڪندا تہ انهيءَ سان گڏوگڏ هيءَ سافٽ وئير به انسٽال ٿي ويندو آهي. هي بهنجي آفيس جي ٻين پروگرامن وانگر ئي آهي. هن جي هڪ تصوير هيٺ ڏجي ٿي.

پنهنجي ويب سائيٽ ۾ سنڌي لکڻ جي لاءِ اوهان وٽ ونڊوز ايڪس پي هجڻ لازمي آهي. اگر توهان پنهنجي ويب سائيٽ انگريزيءَ ۾ يا پوءِ اردو ۾ ٺاهڻ چاهيو ٿا تہ پوءِ اوهين ڪنهن بہ ونڊوز ۾ ٺاهي سگهو ٿا .اردو ويب سائيٽ جي لاءِ بهترين سافٽ وئير'' ان پيج '' آهي البتہ توهان يونيڪوڊ ۾ بہ اردو سائيٽ ٺاهي سگهو ٿا.

فرنٽ پيج جا ڪيترائي درشن آهن پر اسين هتي فرنٽ پيج ايڪس پي استعمال ڪنداسين. فرنٽ پيج پنهنجي سادي سودي انٽرفيس ۽ پنهنجي سادگي جي ڪري مشهور آهي. دنيا جا اڪثر ويب ماسٽر فرنٽ پيج ئي استعمال ڪندا آهن.

فرنٽ پيج ۾ ويب سائيٽ ٺاهڻ

هن سبق ۾ اسين عملي طرح ويب سائيٽ ٺاهڻ سکنداسين. سڀ کان پهريائين ڳالھ انٽرفيس جي ڪنداسين.

فرنٽ پيج جو ايريا آفس ٻين پروگرامن کان ڪجھہ مختلف بہ آھي. ھن ونڊو جي Right طرف ھڪ View بار کليل آھي. جنھن جي ذريعي ويب سائيٽ سان گنڍيل مختلف ويوز ۾ سوئچ ڪري سگھو ٿا. مثلاً page view موجودہ کليل ويب پيجز کي ڏسڻ ۽ ايڊٽ ڪرڻ جي قابل ڪندو آھي. (ڏسو شڪل)

ونڊو ۾ هڪ وڏو حصو خالي آهي. پروگرامر کي اسٽارٽ ڪرڻ تي مرڪزي ونڊو ۾ هڪ نئون خالي ويب پيج ظاهر ٿيندو آهي. توهان انهي خالي پيج کي استعمال ڪري بلڪل شروع کان يا ڪنهن دستياب ٽمپليٽ جي ذريعي بہ ويب پيج ٺاهي سگھو ٿا. انھي جي باري ۾ اڳتي ٻڌايو ويندو.

ويب سائيٽ ۽ ويب پيج:

ويب پيج ۽ ويب سائيٽ ٻہ مختلف شيون آهن. ويب جي لاءِ HTML ڪوڊنگ ۾ تيار ٿيل ٽيڪسٽ ۽ گرافڪس تي مشتمل هڪڙي واحد پيج کي ويب پيج چئبو آهي. جڏهن تہ لنڪ ڪيل ويب پيجز کي جيڪي هڪ ٻي کان مختلف مواد رکندا هجن انهي کي ويب سائيٽ چئبو آهي. سولي سنڌي ۾ مفهوم هي ٿيندو تہ هڪڙي پيج کي ويب پيج چئبو. البتہ مختلف پيجز جيڪي هڪ ٻي ۾ لنڪ ٿيل هجن انهن سڀني کي هڪ ويب سائيٽ چئبو آهي.

ویب سائیٹ وزرد جو استعمال:

فرنٽ پيج هڪ مڪمل بهترين ويب ڊيزائننگ جو پروگرام آهي. جيڪو توهان کي پنهنجو ويب پيج يا ويب سائيٽ ٺاهڻ جي لاءِ تمام ضروري ٽولز مهيا ڪري ٿو. هن ۾ ڪيترائي وِزرڊز ۽ ٽمپليٽس موجود آهن جيڪي ساده، ذاتي ويب سائيٽس يا ڪاروباري ويب سائيٽون ٺاهڻ ۾ آساني پيدا ڪندا آهن. فرنٽ پيج نہ صرف ويب سائيٽ ٺاهڻ جي سهولت ڏيندو آهي بلڪ ويب سائيٽ کي پبلش ڪرڻ کان پهرين آزمائڻ جي قابل پڻ بڻائيندو آهي.

هونءَ تہ فرنٽ پيج ڪيترن ئي وِزرڊز جي سهولت ڏيندو آهي پر اسين هتي Empty Web کي منتخب ڪندي بلڪل شروعات کان ويب ڊيزائننگ جو آغاز ڪنداسين.

نئي ويب سائيٽ ٺاهڻ:

هڪ نئي ويب سائيٽ ٺاهڻ لاءِ توهان هيٺين هدايتن تي عمل ڪريو:

 فرنٽ پيج کي سٽارٽ ڪري File مينو مان New تي ڪلڪ ڪريو. اهڙي طرح New Page يا ويب ٽاسڪ پين اوپن ٿي ويندي. New سيڪشن مان Empty Web تي ڪلڪ ڪريو. ويب سائيٽ ٽمپليٽس ڊائيلاگ باڪس اوپن ٿي ويندو ۽ انھي ۾ empty web سليڪٽ ٿيل نظر ايندو. (ڏسو شڪل)

2. Specify the location of the new web: 2 جي باڪس ۾ اوهين پنهنجي ويب سائيٽ جو Specify the location of the new web: 2 درائيو ۾ Voiceofsindh جي path لکندا. مثلاً \Voiceofsindh . هي لکڻ تي اوهان جي C درائيو ۾ Voiceofsindh جي نالي سان هڪ ويب فولدر ٺهي ويندو. Voiceofsindh جي جڳه تي اوهين پنهنجو نالو به لکي سگهو ٿا. هاڻ اوهين هن تي ڪلڪ ڪريو. توهان جي ويب سائيٽ ٺهڻ شروع ٿي ويندي. ٿوري دير کانپوءِ وري خالي فرنٽ پيج جي سڪرين اچي ويندي.

🔀 Microsoft	FrontPage - C:\	voiceofsindh					(	- 7 🗙
Eile Edit	<u>V</u> iew <u>I</u> nsert F <u>o</u> r	rmat <u>T</u> ools T <u>a</u>	ble F <u>r</u> ames	Window	<u>H</u> elp		Type a question f	or help 👻
🗋 🔹 🗁 📲	🖬 🔁 🚇 🛅 ·	- 🗁 🗟 💞	X 🖻 🖻 S	St 10 +	ca 🖌 憎 🗖 🔣 🗸	🚱 🛞 😰 🚳 🔳	2.	
	Y	• B Z	<u>u</u> = =	: = =	$\forall \forall \forall e \neq e \models \forall e \neq e \models e \neq e \neq$	(* 18 18 t# t#	- <u>-</u> - <u>A</u>	- -
Views								
Page								
- Folders								
Reports								
Navigation								
P								
i asks								
						الم		
🛃 start	1 🔁 😂 🦁	Mic - فرن 📷 🎽	rosoft Word	🔊 Mic	rosoft FrontPage		en 🔇 🎒 😁 🖱	4:26 AM

انهي سڪرين ۾ اوهان کي سب کان مٿي ٽائٽل بار ۾ اوهان جي ويب سائيٽ جو path لکيل نظر ايندو.

ويب ويوز کي سمجهڻ:

فرنٽ پيج جي مين ونڊو جي سائيڊ ۾ هڪ view بار ٺهيل آهي. (ڏسو مٿين تصوير) جنهن ۾ Tasks ۽ Page, Folders, Reports, Navigation, Hyperlinks وغيره شامل آهن. هيٺ انهن ويوز جي ترتيب وار سمجهاڻي پيش ڪجي ٿي.

پيج ويو:

هن ويو جو استعمال ڪنهن مخصوص پيج کي ڏسڻ ۽ ايڊٽ ڪرڻ لاءِ ٿيندو آهي. پيج ويو ورڊ ڊاڪومينٽ جي ونڊو وانگر ئي هوندو آهي. هي هڪ قسم جو ورڪ ايريا يا اسپيس آهي. توهان هن ئي ويو ۾ ڪنهن بہ پيج ۾ ڪجهہ ٽائيپ وغيره ڪندا. فرنٽ پيج جو مين ويو اِهوئي آهي.

فولڊرويو:

فولڊر ويو موجوده ويب سائيٽ ۾ شامل فولڊرن ۽ فائيلن کي ڏيکاريندو آهي. جيئن جيئن اوهان ويب سائيٽ کي وڏو (اضافو) ڪندا ويندا تئن تئن فائلن ۽ فولڊرز جي تعداد بہ وڌندي ويندي. انھن سڀني فائلز کي فولڊرز کي ڏسڻ لاءِ هن ويو کي استعمال ڪيو ويندو آهي. (ڏسو تصوير)

<u>File E</u> dit <u>V</u>	<u>/</u> iew <u>I</u> nsert F <u>o</u> rmat <u>T</u> oo	ols T <u>a</u> ble F <u>r</u> ames	<u>W</u> indow <u>H</u> elp			Type a question for he	elp 🔹
- 🗠 🖬 🖌	- 🔁 🚇 🖬 - 😹 🔮	🖤 🐰 🖻 🖻	🔊 D + Cl + 🛅 🗖	R 🚯 🍓	1 😣 🗊	2.	
-	,	• • B	/ <u>u</u> ≣ ≣ ≡ ≡	→ ¶ ¶ → →	H A A	∃ ⊞ + ⊿ + ;	<u>A</u>
Views	Folder List	Contents of 'D:\WE	BSITES\sindhi'				
Page Page Folders Reports Navigation Hyperlinks Tasks		Name PRIVATE books case of sindh computer fonts history images old_editorials picture_gallery sindhiadab atinthiadab atinthiad	Title ANIMATE.JS محسوع جاری سروایی The Case of Sindh Computer Write Sindhi and Send us Contact us Sindhi Fonts welcome to voice of sindh Links	Size 16KB 35KB 86KB 35KB 31KB 21KB 21KB 21KB 27KB 27KB 28KB 27KB 33KB	JS htm htm htm htm htm htm htm htm htm htm	Modified Date 7/21/2005 8:41 AM 5/7/2006 11:46 AM 5/21/2006 2:57 PM 5/13/2006 6:47 AM 5/13/2006 6:47 AM 5/17/2006 11:46 AM 5/17/2006 11:46 AM 5/7/2006 11:46 AM 5/7/2006 11:46 AM	Mo VO VO
D: (WEDDI (ED(SID)	uniquuexatum				<u></u>		

فولڊر ويو توهان کي ويب جون فائلون ۽ فولڊرز ڏسڻ جي قابل بڻائيندو آهي.

ڪنهن بہ ويب وزرڊ سان ٺاهيل ويب سائيٽ ۾ هيٺ ڏنل فولڊرز لازمي شامل هوندا:

- 1. ويب فولڊر
- 2. پرائيوٽ فولڊر
  - .3 اميجز فولدر

index.htm ويب ۾ شامل فائلن کي بہ فولڊرز ويو ۾ ڏسي سگھجي ٿو. هر ويب سائيٽ ۾ هڪ index.htm فائل هوندي آهي جيڪا ويب جي لاءِ هوم پيج جي طور تي ڪم اچي ٿي. توهان فولڊرز ويو ۾ ويب جي فائلن کي ڊيليٽ بہ ڪري سگھو ٿا. انھيءَ جي علاوه ڪنھن بہ پيج تي ڊبل ڪلڪ ڪري انھيءَ کي پيج ويو ۾ کولي سگھو ٿا.

رپورٽس ويو:

رپورٽس ويو ۾ پنھنجي ويب سائيٽ جي متعلق انگ اکر ۽ ٻي معلومات ڏسي سگھجي ٿي. ويب ٺاھيندي وقت اِھي انگ اکر خودبخود ٺھي ويندا آھن ۽ ڪم دوران گڏوگڏ اپ ڊيٽ ٿيندا رھندا آھن. پنھنجي ويب سائيٽ جي متعلق انگ اکر ڏسڻ لاءِ Report View آئيڪن تي ڪلڪ ڪريو.

هائپرلنكس ويو:

هائپر لنڪس ويو جو مقصد سائيٽ جي ڪنهن هڪ پيج جو ڪنهن ٻئي پيج سان ۽ ورلڊ وائيڊ ويب جي ٻين ويب سائيٽس جا لنڪ ڏيکارڻ آهي. هيٺ تصوير ۾ انهن جو هڪ نمونو ڏيکاريو ويو آهي:

ويب پيجزتي كم كرڻ:

هن سبق ۾ اسين ويب پيجز تي ڪم ڪرڻ, انهن کي ٺاهڻ, ڊيليٽ ڪرڻ ۽ ري نيم ڪرڻ جي متعلق سکنداسين.

نئون پيج ٺاهڻ:
 فرنٽ پيج نئوان ويب پيجز ٺاهڻ ۽ انهن کي پنهنجي ويب سائيٽ ۾ شامل ڪرڻ تمامر آسان ڪري
 ڇڏيو آهي. نئون پيج ٺاهڻ لاءِ اِسٽيندرڊ بار جي

نوٽ: نئون پيج کولڻ کان پهرين چيڪ ڪري وٺو تہ توهان جي ويب فرنٽ پيج ۾ کُليل آهي يا نہ؟ اُنهيءَ کي چيڪ ڪرڻ لاءِ فرنٽ پيج جي ٽائيٽل بار ۾ ڏسو تہ توهان جي ويب جو مڪمل پاٿ مثلن C:\voiceofsindh لکيل آهي يا نہ! جيڪڏهن نہ تہ پوءِ File مينو مان Recent webs کي سليڪٽ ڪريو ۽ پوءِ اُتان پنهنجي ويب سائيٽ کي سليڪٽ ڪريو. جيڪڏهن اُتي ويب سائيٽ موجود نہ هجي تہ پوءِ فائل مينو مان Open web تي ڪلڪ ڪريو ۽ اوپن ويب ڊائيلاگ باڪس ۾ ويب کي تلاش ڪري Open تي ڪلڪ ڪري ڇڏيو.

- ويب پيج کي سيو ڪرڻ:
   نئي پيج کي ٺاهڻ کان پوءِ انهيءَ کي سيو ڪرڻ جي ضرورت آهي:
   فرنٽ پيج ٽول تي Save بٽڻ تي ڪلڪ ڪريو. Save As ڊائيلاگ باڪس ظاهر ٿي ويندو.
  - د چي وي يي دي ي . 2. File Name باڪس ۾ پنھنجي نئي پيج جي لاءِ ھڪ نالو ٽائيپ ڪريو.
- 3. توهان کي نئي پيج جي لاءِ پيج ٽائٽل بہ تبديل ڪرڻو پوندو. هي ٽائٽل انهيءَ وقت ويب برائوزر تي نظر ايندو آهي جڏهن توهان هِن ويب سائيٽ کي ورلڊ وائيڊ ويب (www) تي ڏسندا آهيو. پيج جو ٽائٽل تبديل ڪرڻ لاءِ Change بٽڻ تي ڪلڪ ڪريو. Set page ٽائٽل باڪس ڊسپلي ٿيندو. (ڏسو تصوير)

Set Page Title
Page <u>t</u> itle:
Your Heading Goes here
The title of the page is displayed in the title bar of the browser.
OK Cancel

4. نئي پيج جو ٽائٽل لکو ۽ پوءِ Ok تي ڪلڪ ڪري ڇڏيو. ۽ پوءِ Save بٽڻ تي ڪلڪ ڪري پنهنجي پيج کي سيو ڪري ڇڏيو.

- پيج کي ڊيليٽ ڪرڻ: ويب مان پيج کي ڊيليٽ ڪرڻ لاءِ نيوي گيشن ويو بهترين آهي. پيج کي ڊيليٽ ڪرڻ لاءِ هيٺين هدايتن تي عمل ڪريو:
   ويوز بار ۾ Navigation آئيڪن تي ڪلڪ ڪري نيوي گيشن ويو ۾ وڃو.
   ويوز بار ۾ Navigation آئيڪن تي ڪلڪ ڪري نيوي گيشن ويو ۾ وڃو.
   جنهن پيج کي ڊيليٽ ڪرڻ چاهيو ٿا Folder List مان انهيءَ کي سليڪٽ ڪريو.
   جنهن پيج کي ديليٽ ٿي ويو ۽ پوءِ yes تي ڪلڪ ڪري ڇڏيو. فائل ڊيليٽ ٿي ويندي.
   ٻين پروگرامن مان فائلون امپورٽ ڪرڻ:
   وغيره. هيٺين طريقي تي عمل ڪريو:
   وغيره. هيٺين طريقي تي عمل ڪريو.
   وغيره. هيٺين طريقي تي عمل ڪريو.
  - د. Add file بنۍ تی ڪلڪ ڪريو. 2. Add file
- ok in .3 ڊراپ ڊائون باڪس جي مدد سان متعلقہ فائل تائين وڃو. فائل کي سليڪٽ ڪري ok دٻائي ڇڏيو. ۽ پوءِ امپورٽ لسٽ ۾ شامل تمامر فائلن کي ايڊ ڪرڻ لاءِ ok تي ڪلڪ ڪري ڇڏيو.

Import			? ×
File D:\WEBSITES\music\Sarmad\ar	URL arey chand.rm		Add File Add Folder From Web Modify Remove
		ОК	Close

ٽيڪسٽ فارميٽنگ

هاڻ اسين پنهنجي ويب سائيٽ ۾ سنڌيءَ کي لکڻ ۽ انهي جي فارميٽنگ ڪرڻ سکنداسين. پنهنجي ويب سائيٽ ۾ سنڌي لکڻ جي لاءِ اهو ضروري آهي تہ توهان وٽ ونڊوز ايڪس پي هجي. ڇوجو ونڊوز ايڪس پي ۾ يونيڪوڊ جي مڪمل سهولت موجود آهي. ونڊوز ايڪس پي ۾ توهان کي سنڌي جي سپورٽ انسٽال ڪرڻي پوندي. انهي جو سڄو طريقہ ڪار هيٺ ڏجي ٿو.

- سنڌي ڪي بورڊ انسٽال ڪرڻ:
- سڀ کان پهريائين ونڊوز ايڪس پي جي سي ڊي لڳايو. انهي کانپوءِ Languages ٽيب تي ڪلڪ ڪريو ۽ پوءِ اتان Install Files for complex script and right-to-left languages جي چيڪ باڪس کي چيڪ ڪريو. ان کانپوءِ ok تي ڪلڪ ڪريو. ونڊوز اوهان کان ري اسٽارٽ ڪرڻ جو پڇندي. اوهان yes تي ڪلڪ ڪريو.

- 2. جڏهن ڪمپيوٽر وري مڪمل طور تي کُلي وڃي, تہ توهان MB SINDHI KEYBOARD جي سيٽ اپ تي ڊبل ڪلڪ ڪري کوليو. سيٽ اپ سڀ ڪم پاڻهي ڪري وٺندو. ڪجھ دير کان پوءِ هڪ ونڊو ٻي ايندي. اوهان اتي Close بٽڻ تي ڪلڪ ڪريو.
- 3. انھي سڄي ڪم کانپوءِ اوھان وري ساڳي ھنڌ وڃو يعني ڪنٽرول پينل مان ريجنل اينڊ لينگويج سيٽنگ تي وڃو ۽ پوءِ اتان لينگويج ٽيب تي ڪلڪ ڪريو. ۽ پوءِ اتان Details بٽڻ تي ڪلڪ ڪريو.
  - 4. انهي کانپوءِ Add بٽڻ تي ڪلڪ ڪريو.
- 5. هاڻُ Input لينگويج مان ڪابہ Right to Left ٻولي منتخب ڪريو. مثال طور Farsi سليڪٽ ڪريو.

6. انهي کانپوءِ keyboard Layout/IME مان MBSindhi 2004 سلڪيٽ ڪري Ok ڪريو.

هاڻ اوهان وٽ سنڌي جي سپورٽ ان ايبل ٿي وئي آهي. هاڻ اوهين ڪنهن بہ پروگرامر ۾ جهڙوڪ مائيڪرو سافٽ ورڊ يا اهڙن ٻين پروگرامن ۾ سنڌي لکي سگهو ٿا. سنڌي لکڻ لاءِ لينگويج بار مان Farsi سليڪٽ ڪريو ۽ پوءِ سنڌي لکو.

ويب پيج ۾ سنڌيءَ لکڻ:

انهي سڄي ڪم ڪرڻ کانپوءِ هڪ دفعو وري فرنٽ پيج کي کوليو. هاڻ اوهان CTRL+N يا نئون پيج کوليو. انهي کانپوءِ فاميٽنگ بار Right-to-left کي سليڪٽ ڪريو. هيٺ تصوير کي ڏسو:

Normal • MB Sindhi Web • 16pt • B I U 票 套 雪 🗐 >1 🚺 ♦ 4 🔺 🗄 🗄 🖽 • 🛆 • ↓

هن بار ۾ توهان کي ٻہ بٽڻ دٻيل نظر ايندا .جنهن مان هڪ تہ Justify جو آهي جڏهن تہ ٻيو بٽڻ آهي Right-to-leftجو .انهي جي ذريعي توهان پنهنجي نئي پيج جي ڊاريڪشن تبديل ڪري سگھو ٿا .انهي جو ٻيو طريقو آهي تہ توهان Format مينو مان Paragraph سليڪٽ ڪريو .پوءِ توهان جي سامھون ههڙي ونڊو ايندي:

Paragraph	? 🔀
Indents and Spacing	
Alignment: Justify Direction: Right-to-le	eft 🔽
Indentation Before text: 0Indent first line:	
After text: 0	÷
Spacing Before: Line spacing:	
After: Single	-
Word: 0	
Preview	
Previous Paragraph Previous Paragraph Previous Paragraph Previous Paragraph Pr Previous Paragraph Previous Paragraph	revious Paragraph
Pamgmph Being Modifed Pamgmph Being Modifed Paragraph Being Modifed Paragrap	Paragraph Being ph Being Modified
Follo wing Paragraph Follo wing Paragraph Follo wing Paragraph Follo wing Paragraph Panagmph Following Panagmph	sh Following
ОК	Cancel

انهي ونڊو مان Direction جي ڊراپ ڊاؤن باڪس مان Right-to-left کي سليڪٽ ڪري ok جو بٽڻ دٻائي ڇڏيو. هاڻ اوهان سنڌي لينگويج بار مان FA يا FARSI کي سليڪٽ ڪري سنڌي لکي سگهو ٿا. سنڌي جي اکر کي توهان بلڪل انگريزي اکر وانگر خوبصورت ٺاهي سگهو ٿا. مطلب تہ جيڪو ڪجھہ توهان Microsoft Word ۾ انگريزي اکر کي ڪري سگھو ٿا. اُهي سڀ ڪجھ توهان هِتي Front Page ۾ به سنڌي ۾ ڪري سگھو ٿا.

ويب پيج ۾ ٽيبلز جو استعمال:

جيڪڏهن اوهان هڪ پروفيشنل قسم جي ۽ تصويرن ۽ رنگن سان ڀرپور ويب سائيٽ ٺاهڻ چاهيو ٿا تہ پوءِ توهان کي پنهنجن ويب پيجز ۾ ٽيبلز کي استعمال ڪرڻو پوندو. انهيءَ جي علاوه ويب پيجز تي انفارميشن کي ترتيب سان ڏيڻ لاءِ بہ ٽيبلز استعمال ڪيو وينديون آهن. جيڪڏهن اوهان ڪڏهن ايڪسل پروگرام تي ڪم ڪيو آهي تہ پوءِ توهان ٽيبل جي بنيادي شڪل و صورت کان واقف هوندا.

ٽيبلز عددي انفارميشن کي ڪالمن ۽ Rows ۾ گروپ ڪرڻ جو هڪ بھترين طريقو آهي. پيجز تي ٽيڪسٽ يا گرافڪس جھڙين شين کي الائن (Align) ڪرڻ لاءِ بہ ٽيبلز استعمال ڪيون وينديون آهن. ضروري ناهي تہ ٽيبلز ۾ صرف عددي انفارميشن ئي هجي. توهان ويب پيجز ۾ ٽيبلز جو استعمال هڪ خوبصورت ڊيزائن فيچر طور تي بہ ڪري سگھو ٿا.

- 1. انهيءَ پيج کي اوپن ڪريو جنهن ۾ ٽيبل ڏيڻي هجي. (نيوي گيشن ويو ۾ ڊبل ڪلڪ ڪري پيج کي کوليو.)
  - 2. اِنسرشن پوائنٽ (ڪرسر) کي اُن جڳھ تي آڻيو جتي توهان ٽيبل اِنسرٽ ڪري چاهيو ٿا.
    - 3. Table مينو مان Table, Insert سليڪٽ ڪريو. (هيٺ ڏنل تصوير ڏسو)
- 4. Size سيڪشن مان rows ۽ ڪالمز جي تعداد مقرر ڪريو ۽ لي آئوٽ مان Table Direction جي ڊراپ ڊائون باڪس مان Right to left سليڪٽ ڪريو. وڌيڪ پنھنجي مرضي سان سيٽنگ ڪري وٺو. پوءِ آخر ۾ Ok تي ڪلڪ ڪريو.

Insert Table			<u>?</u> ×
Size			
Rows:	2	Columns:	2 +
Layout			
Alignment:	Default 💌	🔽 Specify wi	dth:
Border size:	1 -	100	C In pixels
Cell padding:	0 +		 In percent
Cell spacing:	0 +		
Table Direction:	None 🔻		
Set			
🔲 Set as defau	It for new tables		
Style		ОК	Cancel

نوٽ: توهان براهِ راست اسٽينڊرڊ ٽول بار جي Insert Table بٽڻ 💷 تي ڪلڪ ڪري بہ ٽيبل انسرٽ ڪري سگھو ٿا. مائوس جي ذريعي ڪالمز ۽ سيلز جي تعداد مقرر ڪري سگھو ٿا. پيج تي ٽيبل اِنسرٽ ڪرڻ کان پوءِ توهان سيلن ۾ ٽيڪسٽ يا اميجز انٽر ڪري سگھو ٿا. مائوس پوائنٽر جي مدد سان سيل ۾ ڪلڪ ڪريو ۽ پوءِ ٽيڪسٽ ٽائپ ڪريو يا پوءِ ڪا تصوير اِنسرٽ ڪريو.

🔀 Microsoft Fr	ontPage - new_page_1.htm	_ 8 ×
Eile Edit V	jew Insert Format Iools Table Frames Window Help	Type a question for help
🗋 • 😂 • 🕻	i 🔩 🕮 🛅 • 🚑 🗟 🖤 🗼 🛍 🎕 💅 🗠 • 🖙	12 🗔 🐼 🍓 🔯 🛛 🕈 😨 🖕
Normal •	Times New Roman • 3 (12 pt) • B I U 📰 🚟	≣ ≡ ਅ ਅ → ← Ă Ă 등 등 ⊡ • ⊿ • ▲ • .
Views	/new_page_1.htm*	×
Page	ئيٽ ٺاهڻ سکو	سنڌيءَ ويب سا
Ø	وائيس آف سنڌ	ويب سائيٽ ٺاهڻ سکو
Folders	سنڌيءَ ۾ ويب سائيٽون ٺاهيون	پنھنجي مادريءَ ٻولي کي وڌايو ۾ ويجهايو
Reports	]	
Navigation		
F		
Hyperlinks		
ß		
Tasks		
	GNormal HTML QPreview	Þ
		S 🔀 0 seconds over 28.8

ٽيبل يا سيل کي بيڪ گرائونڊ ڏيڻ:
 ٽيبلز کي بيڪ گرائونڊ ڏيڻ لاءِ هيٺين هدايتن تي عمل ڪريو:
 1. ڪنهن به سيل ۾ رائٽ ڪلڪ ڪري ٽيبل پراپرٽيز يا پوءِ سيل پراپرٽيز سليڪٽ ڪريو.
 2. Background سيڪشن مان Color جي ذريعي پنهنجي پسند جو ڪو رنگ منتخب ڪريو.
 3. يا سيڪشن مان Color جي ذريعي پنهنجي پسند جو ڪو رنگ منتخب ڪريو.
 4. هاڻي Prowse تي ڪلڪ ڪري بيڪ گرائونڊ لاءِ ڪا پِڪچر سليڪٽ ڪريو.
 5. يا سيڪشن مان Color جي ذريعي پنهنجي پسند جو ڪو رنگ منتخب ڪريو.
 6. يا سيڪشن مان Color جي ذريعي پنهنجي پسند جو ڪو رنگ منتخب ڪريو.
 7. هاڻي Apply ۽ پوءِ NG دٻائي ڇڏيو.
 8. يا سيڪٽ فارميٽنگ جي موضوع تي آئون وڌيڪ بحث نه ڪندس ڇاڪاڻ ته فرنٽ پيج ۾ ٽيڪسٽ فارميٽنگ بلڪل ايم ايس ورڊ ۽ ايڪسل وانگر آهي. ايهو هاڻ توهان جي پريڪٽس تي منحصر آهي توهان ڪيتري حد تائين پريڪتس ڪريو ٿا. سچ پڇو ته پريڪٽس سان ئي اوهان سکي سگهو ٿا.
 7. هن ڪتاب ۾ توهان کي صرف ڪجھ اهم شيون ٻڌايون وينديون باقي مهارت توهان پريڪٽس جي منحصر مي هي هن ڪتاب ۾ توهان کي صرف ڪجھ اهم شيون ٻڌايون وينديون باقي مهارت توهان جي پريڪٽس جي منحصر آهي تي هن ڪتاب ۾ توهان کي صرف ڪجھ اهم شيون ٻڌايون وينديون باقي مهارت توهان پريڪٽس جي دريعي سي پن پيچ سان منديو تا. ايوهان پريڪٽس جي منديو تا.
 7. هن ڪتاب ۾ توهان کي صرف ڪجھ اهم شيون ٻڌايون وينديون باقي مهارت توهان پريڪٽس جي ذريعي پئي پيج سان منديو يا آهي مهارت توهان پريڪٽس جي ني خاصل ڪري سگهو ٿا.

かみ

ويب پيج ۾ تصويرون اِنسرٽ ڪرڻ

ويب سائيٽ ۾ تصويرون اِنسرٽ ڪرڻ سان توهان جي ويب سائيٽ وڌيڪ خوبصورت ۽ دلڪش لڳندي. ويب پيج ۾ تصوير اِنسرٽ ڪرڻ جا ٻہ طريقا آهن. هڪ تہ توهان اُها تصوير انٽرنيٽ ايڪسپلورر ۾ اوپن ڪريو جنهن کي توهان پيج ۾ ڏيڻ چاهيو ٿا. هاڻ انهيءَ تصوير کي Atl+A دٻائي سليڪٽ ڪريو ۽ پوءِ CTRL+C دٻائي ڪاپي ڪريو. هاڻ پنهنجي ويب پيج ۾ جتي توهان کي تصوير اِنسرٽ ڪرڻي هجي اُتي ڪرسر آڻيو ۽ پوءِ VTRL+V دٻايو. اِهو هو پهريون طريقو اِبيو طريقو وري ڪجھ هن ريت آهي: 1. سڀ کان پهرين ڪرسر کي انهيءَ جڳھ تي آڻيو جتي توهان کي تصوير اِنسرٽ ڪرڻي هجي. 2. هاڻ Insert مينو مان Picture تي وڃو ۽ اُتان From File کي سليڪٽ ڪريو. هڪ باڪس کلي ايندو. هيٺين تصوير ڏسو:

Picture		<u>? ×</u>
Look in:	🗋 images 💽 🔶 😧 🗙	🛯 🎬 🛨 Tools 🕶
History	雪 「 数 background 数 background 1	
My Documents	gf background_2 gf background_3 gf background_4 gf background_4	
Desktop	별 bg-30000 별 bglitture_gallery	
* Favorites	ing songs ing wave0000	
My Network Places	File name: Files of type: All Image Files	▼ Insert ▼ ▼ Cancel

3. هاڻ جيڪا فائل توهان ڏيڻ چاهيو ان کي سليڪٽ ڪريو. ۽ Insert بٽڻ تي ڪلڪ ڪريو.

اميج کي سيو ڪرڻ:
 ويب پيچ ۾ تصوير اِنسرٽ ڪرڻ سان اُها توهان جي ويب جو حصو نہ بڻجي سگهندي بلڪ انهيءَ جي لاءِ توهان کي اميج کي عليحدہ فائل طور سيو ڪرڻو پوندو. انهيءَ جي لاءِ جڏهن بہ توهان ڪا تصوير پنهنجي ويب پيچ ۾ اِنسرٽ ڪندا ۽ پوءِ ويب پيچ کي سيو ڪندا تہ پيج کي سيو ڪرڻ کانپوء Save پنهنجي ويب پيچ ۾ اِنسرٽ ڪندا ۽ پوءِ ويب پيچ کي سيو ڪندا تہ پيچ کي سيو ڪرڻ کانپوء Embedded Files دانيل کي عليحدہ فائل طور سيو ڪرڻو پوندو. انهيءَ جي لاءِ جڏهن بہ توهان ڪا تصوير پنهنجي ويب پيچ مي ايب پيچ ۾ اِنسرٽ ڪرڻ سان اُها توهان جي ويب جو حصو نہ بڻجي سگهندي بلڪ انهيءَ جي لاءِ توهان کي اميج کي عليحدہ فائل طور سيو ڪرڻو پوندو. انهيءَ جي لاءِ جڏهن بہ توهان ڪا تصوير پنهنجي ويب پيچ ۾ اِنسرٽ ڪندا ۽ پوءِ ويب پيچ کي سيو ڪندا تہ پيچ کي سيو ڪرڻ کانپوءِ Save اُهي تو مين پيچ ۾ اُهي توهان ڪا تصوير پنهنجي ويب پيچ ۾ اِنسرٽ ڪندا ۽ پوءِ ويب پيچ کي سيو ڪندا تہ پيچ کي سيو ڪرڻ کانپوءِ Save اُهي تو داندي بيچ کي سيو ڪرڻ کانپوءِ مامل

ame	Folder	Action	
index.5.gif	computer/make sind	Save	2
Rename	Change Folder	Set Action	Picture Options

ふぶ

هائپرلنڪ ڏيڻ

هائپرلنڪ ڇا آهن؟
 هن سبق ۾ هائپرلنڪ ڏيڻ سکنداسين. هائپر لنڪ جو مطلب آهي تم ڪنهن بم اکريا تصوير کي ڪنهن ٻئي پيج سان منسلڪ ڪرڻ, يعني جڏهن انهيءَ اکريا تصوير تي ڪلڪ ڪبو تم لنڪ ٿيل پيج کي ييج سان منسلڪ ڪرڻ, يعني جڏهن انهيءَ اکريا تصوير تي ڪلڪ ڪبو تم لنڪ ٿيل پيج کُلي ايندو. توهان پنهنجي ويب سائيٽ ۾ اهڙا هائپرلنڪ بم انسرٽ ڪري سگهو ٿا جيڪي ٻين ويب سائيٽن تائين يا ڪنهن مخصوص ماڻهو کي اي ميل موڪلڻ ۾ مدد ڏين. هائپر لنڪس ٻن قسمن جا هين يا هين ويب سائيٽن تائين يا ڪنهن مخصوص ماڻهو کي اي ميل موڪلڻ ۾ مدد ڏين. هائپر لنڪس ٻن قسمن جا هوندا آهن. هڪ ٽيڪ تيڪ آهن ينهنجي ويب سائيٽ ۾ اهڙا هائپرلنڪ بم انسرٽ ڪري سگهو ٿا جيڪي ٻين ويب سائيٽن تائين يا ڪنهن مخصوص ماڻهو کي اي ميل موڪلڻ ۾ مدد ڏين. هائپر لنڪس ٻن قسمن جا هوندا آهن. هڪ ٽيڪسٽ لنڪ ۽ ٻيو گرافڪس لنڪ. جيڪڏهن توهان ڪنهن ٽيڪسٽ آکر) کي هائپر لنڪ ٿي ڏيندا تم اُهو ٽيڪسٽ انڪ ۽ ٻيو گرافڪس لنڪ. جيڪٽي توهان ڪنهن توهان ڪنهن ٽيڪس ٻن قسمن جا هوندا آهن. هڪ ٽيڪسٽ لنڪ ۽ ٻيو گرافڪس لنڪ. جيڪڏهن توهان ڪنهن ٽيڪس آهو آکر) کي هائپر لنڪ ڏيندا تم اُهو ٽيڪسٽ لنڪ ۽ ٻيو گرافڪس لنڪ. جيڪڏهن توهان ڪنهن ٽيڪس ڏيندا تم اُهو گي آهو. هون ڪنهن ٽيڪسٽ آهو آهون آهو تيڪسٽ آهو آي کي گرافڪس لنڪ. جيڪڏهن توهان ڪنهن ٽيڪس آهو آهو. گرافڪس لنڪ ۽ پيو گرافڪس لنڪ جيڪر توهان ڪنهن تيڪس آهو آهو. گرافي آهو آهو ٽيڪسٽ آهو آهو تيڪسٽ آهو. گيندا تم اُهو گرافڪس لنڪ ٿيندو. توهان ڪنهن تيڪو آهو. گرافڪس لنڪ ڏيندا تم اُهو گرافڪس لنڪ ٿيندو. توهان ڪنهن تيندو. گرافڪس پُن ڪ ٿيندو. گرافڪس لنڪ ٿيندو ٿين ڪندو ٿيندو ٿيندو ٿيندو ٿيندو ٿيندو ٿيندو ٿيندو ٿين ڪندو ٿيندو ٿين ڪندو ٿين ڪندو ٿين ڪندو ٿيندو ٿيندو ٿين گرو ٿين ڪندو ٿيندو ٿيندو ٿيندو ٿيندو ٿيندو ٿين ڪندو ٿيندو ٿيندو ٿيندو ٿين گيندو ٿي گرو ٿيندو ٿي ٿيندو ٿيندو ٿيندو ٿيندو ٿين ٿيندو ٿيندو

ٽيڪسٽ هائپرلنڪس ٺاهڻ:

پنهنجي پسنديده ويب سائيٽس جي فهرست ڏيڻ جي لاءِ ٽيڪسٽ هائپرلنڪس زبردست شيءَ آهي .انهيءَ جي علاوه سنڌيءَ ويب سائيٽس ۾ لنڪ ڏيڻ جي لاءِ بہ ٽيڪسٽ هائپرلنڪ گهڻو استعمال ٿيندو آهي. هائپرلنڪ ڏنل اکر اوهان کي ويب تي ٻئي رنگ ۾ نظر ايندو مثلن فرنٽ پيج جو ڊيفالٽ رنگ بليو آهي. جنهن سان يوزر کي خبر پئجي سگهندي تہ انهيءَ اکر کي لنڪ ڏنل آهي. ڪنهن به ويب پيج تي ٽيڪسٽ هائپرلنڪ ڏيڻ لاءِ جي لاءِ هيٺين هدايتن تي عمل ڪريو 1. اُهو پيج کوليو جنهن ۾ توهان هائپر لنڪ ڏيڻ چاهيو ٿا.

- 2. هائپرلنڪس ٺاهڻ جي لاءِ ٽيڪسٽ ٽائپ ڪريو .هي ڪوبہ اکر ٿي سگھي ٿو. مثلن توهان STORIESنالي پيج کي لنڪ ڪرڻ چاهيو ٿا .توهان صرف'' ڪهاڻيون ''لکي ڇڏيو.
  - هاڻ انهيءَ کي سليڪٽ ڪريو.
  - 4. Insert مينو مان Hyperlink سليڪٽ ڪريو. ڏسو تصوين

B	Lookin	Cindhiadah		ø -	
Existing File or	LUOK III:		<u>L</u>	S 🖉	
Web Page		articals			Bookmark
	Eolder	🚞 pahaka			
C	1 Older	poetry			Target Frame
Place in This		🛄 story			
Document	Browsed	poetry			Parameters
	Pages	😫 sindhi_pahaka			
<u>*</u>]		🔁 story			Style
Create New	Regent				
Document	Files				
	Addr <u>e</u> ss:	story.htm		-	
E-mail Address					
E <u>m</u> ainnaarooo				ОК	Cancel

انسرٽ هائپرلنڪ ڊائيلاگ باڪس جي ذريعي ويب پيجز تي هائپرلنڪس ٺاهيا ويندا آهن.

5. ڪنهن ويب سائيٽ کي لنڪ ڏيڻ جي لاءِ Address باڪس ۾ ويب سائيٽ جو ايڊريس لکيو مثلن: <u>www.voiceofsindh.net</u> اگر ڪنهن پيج کي لنڪ ڪرڻو آهي تہ انهيءَ پيج کي سليڪٽ ڪريو .جئين مٿين تصوير ۾ ڏسجي پيو.

6. انهيءَ سڄي ڪم کانپوءِ توهان ok تي ڪلڪ ڪريو. هاڻ پيج ۾ ڪٿي بہ ڪلڪ ڪري
هائپُرلنڪ ٽيڪسٽ کي ڊي سليڪٽ ڪريو. هائپر لنڪ ڏنل اکر توهان کي انڊرلائين ٿيل نظر
ايندو. انهيءَ سان گڏوگڏ ان جو رنگ بليو ٿي ويندو.

هائپر لنڪ ڏيڻ جو شارٽ ڪٽ هيءُ آهي تہ جنهن اکر يا تصوير کي لنڪ ڏيڻو آهي، انهيءَ کي سليڪٽ ڪريو ۽ پوءِ ڪيبورڊ تان Ctrl + K دٻايو. توهان جي سامهون هائپر لنڪ ڊائيلاگ باڪس کلي ايندو.

گرافیکل هائپرلنکس ناهن:

توهان تصوير يا ڪلپ آرٽ جو بہ هائپرلنڪ ٺاهي سگھو ٿا جيڪو توهان جي ويب سائيٽ ئي جي ڪنهن ويب پيج يا ٻي ڪنهن ويب سائيٽ تي وٺي وڃي. اميج هائپرلنڪس ٺاهڻ جو عمل تمامر سادو ۽ بلڪل ٽيڪسٽ هائپرلنڪس ٺاهڻ جهڙو آهي. 1. اُهو پيج کوليو جنهن ۾ هائپرلنڪ پڪچر ڏيڻ چاهيو ٿا.

- 2. هائپر لنڪ ٺاهڻ جي لاءِ ڪا تصوير انسرٽ ڪريو.
- 3. جنهن تصوير کي هائپُر لنڪ ڏيڻو آهي اُنهيءَ کي سليڪٽ ڪريو.
- 4. هاڻ Insert مينو مان Hyperlink سليڪٽ ڪريو يا Ctrl+K دٻايو .مٿي ڏنل تصوير ۾ ڏنل ونڊو توهان جي سامهون ايندي.
- 5. ڪنهن ويب سائيٽ کي لنڪ ڏيڻ جي لاءِ Address باڪس ۾ ويب سائيٽ جو ايڊريس لکيو . مثلن . www.voiceofsindh.net :اگر ڪنهن پيج کي لنڪ ڪرڻو آهي تہ انهيءَ پيج کي سليڪٽ ڪريو .جئين مٿين تصوير ۾ ڏسجي پيو.
- 6. انهيءَ سڄي ڪم کانپوءِ توهان ok تي ڪلڪ ڪريو .هاڻ پيج ۾ ڪٿي بہ ڪلڪ ڪري هائپرلنڪ ٽيڪسٽ کي ڊي سليڪٽ ڪريو.
  - هائپرلنڪس کي ايڊٽ يا ڊيليٽ ڪرڻ:

توهان پنهنجي ويب پيجز تي ڏنل هائپرلنڪس کي ايڊٽ يا ڊيليٽ ب ڪري سگهو ٿا .يقينن هائپرلنڪ جي حامل ڪنهن ٽيڪسٽ يا تصوير کي ڊيليٽ ڪرڻ سان هائپرلنڪ به ڊيليٽ ٿي ويندو. ليڪن گهڻو ڪري توهان صرف ٽيڪسٽ يا تصوير جو صرف هائپر لنڪ URL ايڊريس بدلڻ يا صرف منسلڪ هائپرلنڪ ئي ڊيليٽ ڪرڻ چاهيندا .اِهي ٻئي ڪم Hyperlink ڊائيلاگ باڪس ۾ ڪيا ويندا آهن .ڪنهن هائپر لنڪ کي ايڊٽ يا ڊيليٽ ڪرڻ جي لاءِ:

- 1. هائپرلنڪ جي حامل تصوير تي رائٽ ڪلڪ ڪري شارٽ ڪٽ مينو ڊسپلي ڪريو) يا پوءِ دٻايو شارٽ ڪٽ مينو مان Hyperlink Properties سليڪٽ ڪريو.
- 2. هائپرلنڪ کي ايڊٽ ڪرڻ جي لاءِ ايڊريس باڪس ۾ ايڊريس کي سليڪٽ ڪريو ۽ نئون ايڊريس ٽائپ ڪريو
- 3. هائپرلنڪ کي ڊيليٽ ڪرڻو هجي تہ ايڊريس باڪس سان گڏ Remove Link بٽڻ تي ڪلڪ ڪريو.

4. Ok بٽڻ تي ڪلڪ ڪريو. هاڻ توهان هائپرلنڪ ڏيڻ سکي ورتا آهن .جيڪڏن توهان کي ڪو مسئلو درپيش هجي تہ توهان هيلپ فيچر مان ڪم وٺي سگھو ٿا .انھيءَ جي باري ۾ هيٺ ٻڌايو ويو آهي.

فرنٽ پيج ۾ جيڪڏهن توهان کي ڪو مسئلو درپيش هجي تہ توهان انهيءَ فرنٽ پيج ۾ موجود هيلپ فيچر مان ڪم وٺي سگھو ٿا .هيلپ حاصل ڪرڻ جي لاءِ توهان F1 بٽڻ دٻايو .انهيءَ جي باري ۾ توهان کي اڳي ئي خبر هوندي.

\$?

سائونڊزجواستعمال:

فرنٽ پيج جي مدد سان توهان ويب پيج ۾ سائونڊ آساني سان شامل ڪري سگهو ٿا. دراصل ويب پيج ۾ آڊيو (ميوزڪ وغيره) ڏيڻ جا ٻہ طريقا آهن. هڪ تہ ويب پيج تي سائونڊ فائل کي بطورِ آبجيڪٽ آڻڻ جنهن کي پوءِ يوزر پِلي (play) ڪندو آهي انهيءَ جي لاءِ توهان کي ڪو بہ ٽيڪسٽ لکي انهيءَ کي هائپر لنڪ ذريعي سائونڊ فائل سان ڳنڍڻو پوندو.

ٻيو طريقہ اهو آهي تہ اسان سائونڊز کي بطورِ بيڪ گرائونڊ فائل ۾ ڏيون. انهيءَ صورت ۾ پيج جي کلڻ سان گڏ ئي سائونڊ خودبخود پِلي ٿي ويندو آهي. اسين هتي انهن ٻنهي طريقن کي پڙهنداسين.

فرنٽ پيج ڪيترن ئي سائونڊ فائلز جي فارميٽ کي سپورٽ ڪري ٿو مثلن (wav), Real فرنٽ پيج ڪيترن ئي سائونڊ فائلز جي فارميٽ کي سپورٽ ڪري ٿو مثلن (au/.snd), AIFF (.aif), MIDI (.mid) جيڪو سڀني کان وڌيڪ استعمال ڪيو ويندو آهي.

جيڪڏهن توهان وٽ مائيڪروفون موجود آهي تہ پوءِ توهان ڪنهن بہ سائونڊ ريڪارڊر جيئن ونڊوز سائونڊ ريڪارڊر جي مدد سان سائونڊ فائلز ٺاهي سگھو ٿا. انھيءَ جي علاوه سائونڊز جي بي شمار تعداد توهان ويب برئوزر جي مدد سان ڊائون لوڊ ڪري سگھو ٿا.

- بيڪ گرائونڊ ۾ سائونڊ ڏيڻ:
   توهان ڪنهن به ويب پيج ۾ هڪ سائونڊ فائل اسائن ڪري سگهو ٿا. پيج کي ويب برائوزر ۾ اوپن
   ڪرڻ سان اُها فائل پڻ پلي Play ٿي ويندي. بيڪ گرئونڊ سائونڊز ڏيڻ پنهنجي ويب سائيٽ کي
   ڪسٽمائز ڪرڻ جو هڪ شاندار طريقو آهي. بيڪ گرائونڊ سائونڊ ڏيڻ لاءِ هيٺين هدايتن تي عمل
   ڪريو:
  - أنهي پيج کي کوليو جنهن ۾ توهان بيڪ گرائونڊ سائونڊ ڏيڻ چاهيو ٿا.
    - 2. File مينو مان Properties سليڪٽ ڪريو.
- 3. پيج پراپرٽيز ڊائلاگ باڪس جي Location باڪس ۾ ۽ انھيءَ کان پوءِ Browse بٽڻ تي ڪلڪ ڪريو. Background Sound باڪس اوپن ٿي ويندو.

P	age Properties	<u>?</u> ×
	General Background Marg	ins Custom Language Workgroup
	Location:	unsaved:///new_page_1.htm
	<u>T</u> itle:	Voice of sindh
	Base location:	
	Default target frame: Background sound	<u></u>
	Logation:	Browse
	Loop:	Eorever
	Design-time control scripting	
	Platform:	Client (IE 4.0 DHTML)
	Server:	Inherit from Web
	Clight:	Inherit from Web
	<u>S</u> tyle	
		OK Cancel

- بيڪ گرائونڊ سائونڊ ڊائيلاگ باڪس جي مدد سان مطلوب سائونڊ فائل تائين وڃو. انھيءَ کان پوء انھيءَ فائل کي سليڪٽ ڪري open تي ڪلڪ ڪريو.
- 2. اگر توهان چاهيو ٿا تہ سائونڊ فائل هڪ مرتبہ ختم ٿيڻ کان پوءِ بہ وري وري هلندي رهي تہ پوءِ Forever چيڪ باڪس سليڪٽڊ يا آن ڪري ڇڏيو. البت جيڪڏهن توهان چاهيو ٿا تہ سائونڊ فائل مخصوص تعداد ۾ پِلي ٿيئي تہ پوءِ Forever جي چيڪ باڪس کي آف ڪريو ۽ پوءِ Loop سپن ڊائل جي مدد سان متعين ڪريو تہ فائل ڪيتري دفعا پِلي ٿيئي.
- 3. لوپ نمبر سليڪٽ ڪُرڻ کان پوءِ Ok تي ڪلڪ ڪري ڇڏو. سائونڊ فائل ويب پيج کي اسائن ٿي ويندي. پنھنجي پيج جو پري ويو ڏسو, جيئن پھرين سبقن ۾ ٻڌايو ويو آهي. پيج جي اوپن ٿيڻ تي سائونڊ بہ پِلي ٿي ويندو.
- ويب پيج تي ويڊيو فائل انسرٽ ڪرڻ:
   ويب پيج کي دلچسپ ڪرڻ جو هڪ ٻيو طريقو آهي تہ ويڊيو فائل اِنسرٽ ڪرڻ آهي. فرنٽ ڪافي ويڊيو فائل فارميٽس کي سپورٽ ڪري ٿو جنن ۾ .mov . , avi . , avi . وغيره سرفهرست آهن.
   ونڊوز ميڊيا پليئر گهڻن ئي فائل فارميٽس کي پلي ڪري سگهي ٿو. ويڊيو فائل کي وپيب پيج تي اِنسرٽ ڪرڻ وَندوٽ ميرن .
   ڪرڻ کان پهرين play ڪري چيڪ ڪرڻ گهرجي.
   ويڊيو فائل شامل ڪرڻ جو طريقو هيٺ ڏجي ٿو.
   انهيءَ پيج کي کوليو جنهن ۾ ويڊيو فائل ڏيڻ چاهيو ٿا.
   انهيءَ پيج کي کوليو جنهن ۾ ويڊيو فائل ڏيڻ چاهيو ٿا.
   ويڊيو مائل شامل ڪرڻ جو طريقو هيٺ ڏجي ٿو.
   ويڊيو مائل شامل ڪرڻ جو طريقو هيٺ ڏجي ٿو.
   د انهيءَ پيج کي کوليو جنهن ۾ ويڊيو فائل ڏيڻ چاهيو ٿا.
- 3. ويڊيو ڊائيلاگ باڪس جي مدد سان مطلوبہ ويڊيو فائل کي سليڪٽ ڪريو. 4. ويڊيو باڪس کي سليڪٽ ڪريو ۽ پوءِ رائيٽ ڪلڪ ڪري Picture Properties سليڪٽ ڪريو.

Picture Properties			<u>?</u> ×
Appearance General Video	]		
Video source:			
voiceofsindh.avi		Browse	
Repeat			
Loop: 1 -	Forever		
Loop delay: 0 🕂	milliseconds		
Start		,	
On file open	C On mouse over		
	ОК	Can	cel

- On اگر توهان چاهيو ٿا يوزر جو مائوس پوائنٽر ويڊيو تي اچڻ سان هِي ويڊيو پلي ٿيئي تہ پوءِ On رهڻ ڏيو. Mouse Over کي سليڪٽ ڪري ڇڏيو. جيڪڏهن نہ تہ پوءِ On file Open کي سليڪٽ رهڻ ڏيو.
  - يوٽيوب يا گوگل ويڊيو تي موجود ويڊيوز ويب پيج ۾ شامل ڪرڻ:

يوٽيوب هن وقت دنيا ۾ سڀني کان وڏي آن لائين ويڊيو شيئرنگ سائيٽ آهي جتي لکن جي تعداد ۾ ويڊيوز موجود آهن. گوگل به "گوگل ويڊيو" تحت ويڊيو شئيرنگ جي سهولت ڏيئي رهيو آهي, پر تنهن هوندي به يوٽيوب وڌيڪ مشهور آهي. هاڻي ته يوٽيوب کي به گوگل وارن خريد ڪري ورتو آهي, جنهن سان اميد ته يوٽيوب اڃان وڌيڪ ترقي ڪندي. يوٽيوب جي ويب سائيٽ جي ايڊريس هيءُ آهي:

www.youtube.com

جڏهن تہ گوگل ويڊيو جي ايڊريس هيءُ آهي: http://video.google.com هِتي توهان کي ڪيتريون ئي ويڊيوز ملنديون. توهان پنهنجيون ويڊيوز بہ هنن ويب سائيٽن ۾ اپ لوڊ ڪري سگهو ٿا. پنهنجيون ويڊيوز اپ لوڊ ڪرڻ لاءِ توهان کي هِتي اڪائونٽ ٺاهڻو پوندو جيڪو بلڪل مفت آهي. البت ويب پيج ۾ انهن جي ويڊيو شامل ڪرڻ لاءِ ڪنهن بہ قسم جي اڪائونٽ جي ضرورت ناهي.

- يوٽيوب جي ويب سائيٽ تي وڃو ۽ پنهنجين پسنديده ويڊيوز جي ڳولها ڪريو. مثلن Sarmad Sindhi تہ انهيءَ جي جواب ۾ توهان کي سرمد سنڌي جي نالي سان شامل ڪيل سڀئي ويڊيوز ملي وينديون. جيڪا به ويڊيو وڻي ته انهيءَ کي کولي هڪ دفعو ضرور چيڪ ڪريو. ياد رهي ته يوٽيوب تي موجود ويڊيوز صرف آن لائن ڏسڻ جي لاءِ ئي آهن, انهن کي ڊائون لوڊ ڪرڻ جي سهولت اڃا موجود ناهي. پر سندس ويڊيوز کي به مختلف طريقن ذريعي ڊائون لوڊ پڻ ڪري سگهجي ٿو.
- 2. جڏهن توهان ويڊيو کوليندا تہ ويڊيو جي سائيڊ ۾ ويڊيو متعلق معلومات موجود هوندي. اُتي ئي هڪڙو ڪوڊ موجود هوندو جنهن جي مٿان لکيل هوندو تہ Embed this video in your webpage يا پوء اهڙو ئي ڪجھہ ٻيو. توهان انھيءَ جي هيٺ لکيل ڪوڊ کي ڪاپي ڪريو.
  - . هاڻي فرنٽ پيج ۾ اُهو ويب پيج کوليو جنهن ۾ توهان کي ويڊيو شامل ڪرڻي آهي.
    - 4. هاڻي پنهنجي ڪرسر کي ان جڳهہ تي رکو جنهن جڳھہ تي ويديو کي رکڻو آهي.
      - 5. Insert مينو مان Web components کي سيليڪٽ ڪريو.
  - 6. Advanced Controls تي ڪلڪ ڪريو ۽ پوءِ پاسي مان HTML کي سليڪٽ ڪريو.
- 7. انهيءَ جي نتيجي ۾ کلندڙ ڊائيلاگ باڪس ۾ ويڊيو جو ڪوڊ پيسٽ ڪريو ۽ پوءِ اوڪي دٻائي ڇڏيو. ويڊيو توهان جي ويب پيج ۾ شامل ٿي ويئي آهي.

- افقي لائنن جو استعمال:
   توهان پنهنجي ويب پيج کي خوبصورت ڪرڻ يا ڪنهن پيج کي مختلف حصن ۾ ورهائڻ جي لاءٰ افقي لائنن کي اِنسرٽ ڪري سگھو ٿا. افقي لائن جو هڪ مثال هيٺ ڏجي ٿو:
- مٿين لائين کي افقي لائن چئبو آهي. انھي کي آڻڻ جي لاءِ ھيٺين ھدايتن تي ڪلڪ ڪريو: ڪرسر کي انھيءَ جڳھ تي رکيو جتي توھان کي اِھا لائن اِنسرٽ ڪرڻي ھجي. 1. Insert مينو مان Horizontal Line سليڪٽ ڪريو. اِنسرشن پوائنٽ واري جڳھ تي ھڪ افقي
- ا. ١١٩٥٢ مينو کال ١١١٢ ١١١٢ منديڪ ڪريو. اِنسرس پوائيڪ واري جنچه تي هڪ الطب لائن اچي ويندي.
- 2. جيڪڏهن توهان انهيءَ جي سائز وغيره گهٽ ڪرڻ چاهيو ٿا تہ پوءِ انهيءَ لائين تي مائوس کي آڻي ڊبل ڪلڪ ڪريو. هڪ شارٽ ڪٽ باڪس کلي ايندو. هيٺين تصوير ڏسو.

Horizontal Line Properties
Size
Width:
Height: 2 🕂 Pixels
Alignment
O Left 💿 Center 🔍 Right
Color:
Style OK Cancel

3. هتي توهان Height ۽ Width تبديل ڪري سگهو ٿا. انهيءَ لائن کي رنگ ڏيئي سگهو ٿا وغيره. سڀ تبديليون ڪري ok تي ڪلڪ ڪريو.

فرنٽ پيج جا ڪجهہ اسپيشل ڪمپونينٽس (جزا)

فرنٽ پيج توهان کي ويب سائيٽ ٺاهڻ جي لاءِ مڪمل سهولت ڏيندو آهي. ڪجه اهڙيون شيون جيڪي ٻين ۾ سافٽ وئيرز ۾ موجود نہ هونديون آهن ۽ انهن جي لاءِ ڪوڊ لکڻو پوندو آهي, فرنٽ پيج ۾ انهن کي به شامل ڪيو ويو آهي ۽ انهن کي "فرنٽ پيج جا مخصوص جزا" يا پوءِ "فرنٽ پيج جا اسپيشل ڪمپونينٽس" جي نانءُ سان سڏيو وڃي ٿو. انهن ۾ نيوي گيشن بارز ۽ هِٽ ڪائونٽرز وغيره شامل آهن. انهن جي متعلق تفصيل سان هِن سبق ۾ ٻڌايو ويندو. هيٺ فرنٽ پيج جي مخصوص جزن جو نالو ۽ انهن جو مقصد بيان ڪجي ٿو تہ جيئن خبر پئجي

هيٽ قرنٽ پيچ جي محصوص جرن جو نالو ۽ آنهن جو مفصد بيان ڪجي تو تہ جيس خبر پنجي سگهي تہ ڪهڙو جزو ڪهڙو ڪر ڪري ٿو.

مقصد	جزو
شيئرڊ بارڊز هڪ اهڙي جڳهہ هوندي آهي جيڪي توهان جي ويب سائيٽ جي سڀني پيجن ۾ ساڳي هجي. شيئرڊ بارڊرز واري جڳهہ تي رکيل ڪا بہ شئيءَ سڀني پيجن تي نظر ايندي. توهان نيوي گيشن بار هِن جي ذريعي بہ ٺاهي سگھو ٿا.	شيئرڊ بارڊر
ڪنهن لائين کي اڳتي پٺتي گهمائڻ جي لاءِ انهيءَ کي استعمال ڪيو ويندو آهي.	Marquee
هيءُ جزو توهان کي ٻڌائيندو تہ توهان جو پيج ڪيتري دفعا ڏِٺو ويو آهي.	هِٽ ڪائونٽر
جيڪڏهن توهان ويب سائيٽ ۾ فوٽو گيلري ٺاهڻ چاهيو ٿا تہ پوءِ هِن ڪمپونينٽ کي استعمال ڪريو.	فوٽو گيلري

فرنٽ پيج جي هِنن اسپيشل ڪمپونينٽس کي استعمال ڪرڻ جي لاءِ ضروري آهي تہ توهان جي ويب سائيٽ کي هوسٽ ڪندڙ سرور ۾ "فرنٽ پيج ايڪسٽينشز" انسٽال هجن. ٻي صورت ۾ اِهي اسپيشل ڪمپونينٽس ڪر نہ ڪندا. انهيءَ جي لاءِ پنهنجي ويب هوسٽ ڪمپني کان پُڇي وٺو يا پوءِ انهن جي "فيچرز لسٽ" يعني اُها لسٽ ڏسو جيڪي سهولتون اُهي توهان کي مهيا ڪري رهيا هجن، تہ انهيءَ ۾ فرنٽ پيج لکيل آهي يا نہ!

شيئرڊ بارڊرز جو استعمال:

شيئرڊ بارڊرز توهان کي پيج جي مٿي, هيٺ, ساڄي يا کاٻي پاسي هڪ اهڙو ايريا ٺاهڻ جي قابل بڻائيندا آهن جيڪو ويب سائيٽ جي تمامر صفحن ۾ هڪجهڙو هجي. شيئرڊ بارڊرز مائيڪروسافٽ ورڊ ۾ موجود هيڊرز ۽ فٽرز واري سهولت وانگر ئي آهن. جتي توهان ڊاڪومينٽ جي سڀني صفحن جي لاءِ ڪجهم انفارميشن ٽائپ ڪندا آهيو جيڪا پوءِ سڀني صفحن تي نظر ايندي آهي. فرنٽ پيج جو هيءُ فيچر توهان کي لنڪس, نيوي گيشن ۽ بينر يا لوگو جهڙا آئٽم شيئرڊ بارڊر ۾ رکڻ جي قابل بڻائيندو آهي جنهن سان اهي شيون سڀني صفحن تي نظر اينديون. آسان لفظن ۾ جي مثال ڏيئي سمجهائجي تہ وائيس آف سنڌ (www.voiceofsindh.net) جي ويب سائيٽ جي مٿي وائيس آف سنڌ جو بينر ۽ ساڄي پاسي موجود لنڪس وغيره سڀني صفحن تي هڪجهڙا ئي نظر اچن ٿا. اِهو سڀ ڪجهہ شيئرڊ بارڊرز جو ئي ڪمال آهي. پنهنجي ويب سائيٽ ۾ شيئرڊ بارڊرز لڳائڻ يا پوءِ موجوده شيئرڊ بارڊرز ۾ ترميم ڪرڻ جو هيءُ طريقو آهي:

- ويب ۾ هڪ پيج اوپن ڪريو.
- 2. Format مينو مان Shared Borders سليڪٽ ڪريو.

Apply to:	
Al pages	
Current page	
	Τορ
	Include navigation buttons
	Left
	Include navioation buttons
	🐨 Bottom
-	
F Tant borden 10	
201-22-22	

3. ڊائيلاگ باڪس جي مٿين حصي ۾ توهان All Pages يا پوءِ Current Page سليڪٽ ڪري سگهو ٿا. اِهو توهان جتي منحصر آهي جيڪڏهن توهان چاهيو ٿا تہ بارڊرز سڀني صفحن تي لاڳو ٿين تہ پوءِ هان جتي منحصر آهي جيڪڏهن صرف موجودہ پيج تي تہ پوءِ هيٺيون آپشن سليڪٽ ڪريو.

- 4. صفحن جي ڪهڙن ڪهڙن پاسن کان اِهي بارڊرز لڳايا وڃن, انهيءَ جو تعين ڪريو.
  - 5. سليڪشنز مڪمل ڪرڻ کان پوءِ Ok تي ڪلڪ ڪريو. هينئر جيئن تہ توهان اڃا شيئرڊ بارڊز ۾ ڪجھہ لکيو ناهي تنھن ڪري اُتي ـــــ

This border appears in all pages in your Web. Replace this comment with your own content. ــ لکيل نظر ايندو. توهان انهيءَ کي ڊيليٽ ڪري اتي سنڌي ۾ جيڪو ڪجھہ چاهيو لکي سگھو ٿا, ٽيبلز جو استعمال ڪري سگھو ٿا ۽ تصويرون بہ اِنسرٽ ڪري سگھو ٿا جيڪي سڀني صفحن تي نظر اينديون جيئن ويب سائيٽ جو لوگو.

• Marquee جو استعمال:

Marquee ۾ لکيل لفظ توهان کي هلندڙ ڦرندڙ نظر ايندا آهن. ڪنهن لائين کي اڳتي پٺتي گهمائڻ جي لاءِ انهيءَ کي استعمال ڪيو ويندو آهي. انهيءَ جو طريقيڪار هيٺ ڏجي ٿو:

- 1. ويب ۾ اُهو پيج اوپن ڪريو جتي توهان marquee اکر ڏيڻ چاهيو ٿا يا نئون پيج کوليو.
  - 2. اِنسرٽ مينو مان Web Components کي سيليڪٽ ڪريو.
  - 3. Dynamics Effect مان Marquee کي سيليڪٽ ڪريو. (ڏسو تصوير)

ot:				
Direction C Left C Right	Speed Delay: Amount:	90 · ·	Behavior G Scroll C Slide C Altern	nate
Size Width:	100	C in pixels C in perce		Repeat Continuously
F Height:	p	C In pixels C In perce		Background color:
		 In perce 	nt.	Automatic

- 4. ٽيڪسٽ جي جڳه تي پنهنجا اکر لکو. هيٺ ڊائريڪشن مان پنهنجي پسند جي ڊائريڪشن من پنهنجي پسند جي ڊائريڪشن من منتخب ڪريو. Repeat مان marquee جو انداز منتخب ڪريو. Repeat مان continuously توهان چاهيو ترهان اکر هر وقت گهمندا ڦرندا رهندا. پر جيڪڏهن توهان چاهيو تہ جيتري دفعا توهان چاهيو صرف اوتري دفعا ئي لائين حرڪت ڪري تہ پوءِ توهان انهيءَ چيڪ باڪس کي ختم ڪري هيٺ تعداد لکو.
  - . بيڪ گرائونڊ ڪلر مان لائين جي ڪلر جو تعين ڪريو.
    - 6. انهيءَ سڄي عمل کان پوءِ اوڪي ڪري ڇڏيو.
- 7. هاڻي انهيءَ لائين کي سيليڪٽ ڪريو, ۽ فونٽ مان ڪو بہ سنڌي فونٽ سيليڪٽ ڪريو ۽ پنهنجي پسند جي سائز ڏيو. توهان جي لائن هاڻ حرڪت ڪندي. ويب برائوزر ۾ پري ويو ڏسي سگهو ٿا.
  - Hit Counter جو استعمال:

هٽ ڪائونٽر جي فنڪشن جي باري ۾ مٿي ٻڌائي چڪو آهيان تہ هيءُ ٻڌائيندو تہ توهان جي پيج کي ڪيتري دفعا وزٽ ڪيو ويو آهي. فرنٽ پيج جي علاوه بہ ڪافي ويب سائيٽون موجود آهن جتي توهان آن لائن رجسٽر ٿي ڪري پنھنجي سائيٽ جو نالو ۽ ايڊريس ڏيئي ڪري اُتان ڪوڊ حاصل ڪري سگھو ٿا. جڏهن تہ فرنٽ پيج ۾ اِها سھولت پھرين کان ئي موجود آهي. ج ڪڏهن تيهان هيٽي ڪائينٽ کي شرخ ديارد، تي اڳائن دا تي اُهو. هيون دي جي موجود هوندو

جيڪڏهن توهان هِٽ ڪانُونٽر کي شيئرڊ بارڊر تي ٽڳائيندا تہ اُهو هر ويب پيج تي موجود هوندو. جنهن سان توهان کي اِهو معلومر ٿي سگهندو تہ توهان جي ٽوٽل ويب پيجز کي ڪيتري دفعا ڏٺو ويو آهي. جڏهن تہ صرف هومر پيج تي ڏيڻ سان اِها خبر پئجي سگهندي تہ ڪيتري دفعا وِزٽ ٿي آهي. هِٽ ڪائونٽر ڏيڻ جو طريقو هيٺ ڏجي ٿو:

- أ. فرنٽ پيج كوليو ۽ ويب پيج جي انهيءَ جڳه تي كرسر آڻيو جتي هِٽ كائونٽر ڏيڻ چاهيو ٿا.
  - 2. هاڻ insert مينو مان وڃي Web Components تي ڪلڪ ڪريو.
- 3. هاڻ هِٽ ڪائونٽر تي ڪلڪ ڪري پنهنجي پسند جو هِٽ ڪائونٽر منتخب ڪريو. جيئن هيٺين تصوير ۾ ڏيکاريو ويو آهي ...

4. هِٽ ڪائونٽ منتخب ڪرڻ کان پوءِ Finish بٽڻ تي ڪلڪ ڪريو. Finish تي ڪلڪ ڪرڻ سان هڪ نئي ونڊو کلي ايندي. جنهن ۾ توهان هِٽ ڪائونٽر جي سيٽنگ ڪري سگهو ٿا.

	Counter Style
	° 0123456789
	0123456789
	<pre>c 0 123456789</pre>
	○ 0123456789
	C Custom Picture custom.gif
	Reset counter to
	Fixed number of digits
	OK
ڻ سان توهان ڳڻپ جي شروعات	5. Reset counter to واري چيڪ باڪس کي چيڪ ڪر
ڪ ڪري ڇڏيو.	متعين ڪري سگھو ٿا. انھيءَ سجي ڪمر کان يوءِ ok تي ڪلد
بٽ کي انٽرنيٽ تي ڪنهن "فرنٽ	توهان جو هِٽ ڪانُونٽر لڳي ويندو. جيستائين توهان ويب سائ

پيج ايڪسٽيشن اويل ايبل" سرور تي پبلش نہ ڪندا, تيستائين هِٽ ڪاٽُونٽر کي چيڪ نٿا ڪري

 فوٽو گيلري جو استعمال:
 جيڪڏهن توهان پنهنجي ويب سائيٽ ۾ ڪا فوٽو گيلري وغيره شامل ڪرڻ چاهيو ٿا تہ پوء هيءُ اسپيشل ڪمپونينٽ استعمال ڪري سگهو ٿا. هيءُ ڪمپونينٽ توهان جي تصويرن جي Thumbnail ٺاهي مين پيج تي لڳائيندو جنهن تي ڪلڪ ڪرڻ سان سڄي ساري تصوير کُلندي.

اهم ٻکا لھا: جيڪڏهن توهان ويب سائيٽ ٺاهڻ بابت بلڪل سنجيده اهيو تہ پوءِ توهان هِن ڪتاب ۾ موجود هر شئيءَ جي پريڪٽس ڪريو. چاهي اُها اوهانجي ويب سائيٽ جي لاءِ ضروري هجي يا نہ. ڇاڪاڻ تہ ڪڏهن نہ ڪڏهن انهيءَ شئيءَ جي ضرورت پئجي سگهي ٿي. ۽ جنهن شئيءَ جي توهان پريڪٽس ڪندا، اُها توهان کان ڪڏهن به نہ وسرندي. (آفتاب)

- فوٽو گيلري ٺاهڻ جو طريقو ڪجھہ هن ريت آهي: 1. نئون پيج ٺاهيو يا پوءِ اُهو پيج کولو جتي توهان فوٽو گيلري ڏيڻ چاهيو ٿا.
  - .2 Insert مينو مان Web components تي ڪلڪ ڪريو.
- 3. Web components مان Photo Gallery تي ڪلڪ ڪريو. ۽ پنهنجي پسند جي گيلري جو انداز سليڪٽ ڪريو. (ڏسو تصوير)

- 4. انهيءَ کان پوءِ Finish تي ڪلڪ ڪريو. Finish تي ڪلڪ ڪرڻ سان هڪ نئي ونڊو کُلي ايندي.
- 5. Add بٽڻ تي ڪلڪ ڪريو, جنھن کان پوءِ توھان پُڇندو تہ توھان جون تصويرن ڪٿي پيل آھن؟ ڇا اُھي براھ ِ راست سڪينر يا ويب ڪيمري ۾ موجود آھن يا توھان جي ڪمپيوٽر ۾ محفوظ ٿيل آھن؟. توھان ....Pictures from Files تي ڪلڪ ڪريو.
- 6. نئين کُلندڙ ونڊو مان انهن تصويرن کي سليڪٽ ڪري ok تي ڪلڪ ڪري جيڪي توهان فوٽو گيلري ۾ ڏيڻ چاهيو ٿا.

Pictures Layout				
<u>A</u> dd ₹ Edit	Remove			
1025-large.jpg 12RedRoseBunch.jpg 256tulip-1-c-w.jpg 27742f1_31.jpg 27742f1_38.jpg 27742f1_61.jpg 27742f1_61.jpg 28834PIC11.jpg 48.jpg 810012123.jpg 8318.jpg		Thumbnail size: Width: 100 ÷ Pixels Height: 100 ÷ Pixels I✓ Maintain aspect ratio I✓ Set as default size		
Move Up Move Dowr	You have 55 pictures in this	s gallery.		
Use font formatting from page Override and use custom font formatting Times New Roman 3 (12 pt) B				
Caption:				
Description:				
		OK Cancel		

7. Thumbnail Size مان توهان تصوير جي thumbnail جي سائز بہ مقرر ڪري سگھو ٿا. انھيءَ سڄي ڪم کان پوءِ ok بٽڻ تي ڪلڪ ڪري ڇڏيو. توهان جي ويب پيج ۾ فوٽو گيلري لڳي چڪي آهي. ويب برائوزر تي پري ويو ڏسي ڪري چيڪ ڪري وٺو.

توهان اڪثر جڳهن تي ڏٺو هوندو تہ انٽرنيٽ تي اهڙيون جام ويب سائيٽون آهن جيڪي يوزرز کان فارمز جي ذريعي معلومات وغيره وٺن ٿيون. جيئن www.voiceofsindh.net تي توهان پنهنجو مواد ۽ رائي موڪلڻ لاءِ ويب فارم استعمال ڪندا آهيو. فرنٽ پيج ۾ توهان يوزرز کان انفارميشن وٺندڙ ويب سائيٽ به ڊيزائن ڪري سگهو ٿا. مثال طور پنهنجي پرسنل ويب سائيٽ ۾ توهان ماڻهن کان پُڇي سگهو ٿا تہ کين توهانجي ويب سائيٽ وڻي يا نہ. ۽ ڪنهن ڪارپوريٽ ويب سائيٽ تي وزيٽرز کان مختلف پروڊڪٽس جي باري ۾ سندن رائي ڄاڻي سگهو ٿا.

توهان جا ٺاهيل فارم ٽيڪسٽ باڪسن چيڪ باڪسز ۽ ڊراپ ڊائون لسٽن تي مشتمل ٿي سگهن ٿا جيڪي يوزرز کي مختلف چوائسز مهيا ڪندا آهن. اچو تہ پهرين اِهو سمجهون تہ ٽيڪسٽ باڪس, چيڪ باڪس ۽ ڊراپ ڊائون باڪس ڇا آهن. هيٺ تصوير ۾ اِهو سڀ ڪجھہ واضح ٿيل آهي.

.

🚺 🔟 0 seconds over 28.8

نجي ويب سائيٽ لاءِ فارم ٺاه<u>ڻ.</u> •

توهان کي خبر پئجي چڪي هوندي تہ ويب سائيٽ ۾ ٽيڪسٽ فيلڊز لڳائڻ ڪيترو نہ آسان آهي. بس رڳو هڪڙي فيلڊ ۾ ٿوڙي گهڻي محنت ڪرڻي پوندي, اُها آهي ڊراپ ڊائون مينو. هِن کي انسرٽ ڪرڻ کان پوءِ هن جي مينو ۾ چوائسز ڏيڻ بہ ضروري آهن. انهن هيٺين هدايتن تي عمل ڪريو: 1. پنهنجي فارم ۾ هڪ ڊراپ ڊائون باڪس اِنسرٽ ڪريو. ("انسرٽ مينو" مان "فارم" تي وڃو ۽ اُتان "ڊراپ ڊائون باڪس" تي ڪلڪ ڪريو.)

- ڊراپ ڊائون باڪس فيلڊ تي رائيٽ ڪلڪ ڪريو ۽ ظاهر ٿيڻ واري شارٽ ڪٽ مينو مان
   Form Field Properties سيليڪٽ ڪريو. ڊراپ ڊائون باڪس پراپرٽيز ڊائيلاگ باڪس ظاهر ٿيندو.
  - 3. چوائسز ڏيڻ لاءِ Add بٽڻ تي ڪلڪ ڪريو. (ڏسو تصوير;)
  - 4. Add بٽڻ تي ڪلڪ ڪرڻ سان هڪ نئون ڊائيلاگ باڪس کُلندو.

Name: D1		
Choice	Add Choice	Add
	Choice:	Modify
	Specify Value:	Remove
		Move Up
	Initial state:	Move Down
Height:	 Selected Not selected 	
Tab order:		
Direction:		
Style	. Validate OK	Cancel

- 5. هِتي choice ۾ ڪا بہ هڪ چوائس لکو ۽ ok تي ڪلڪ ڪري ڇڏيو. ۽ وري Add تي ڪلڪ ڪريو ۽ هِتي وري ٻي چوائس لکو. اُهو هاڻ توهان تي منحصر آهي تہ توهان ڊراپ ڊائون باڪس ۾ ڪيتريون چوائسز ڏيڻ چاهيو ٿا.
- 6. ۽ پوءِ آخر ۾ ok تي ڪلڪ ڪري ڊراپ ڊائون باڪس جو ڊائيلاگ باڪس بند ڪري ڇڏيو.

پنهنجو فارم ٺاهڻ کان پوءِ هِن کي هڪ دفعو ضرور چيڪ ڪريو, تہ جيئن پوري ريت پڪ ٿي وڃي تہ فارم ۾ موجود هر فيلڊ صحيح ڪم ڪري پئي يا نہ.

سڀ کان پھريائين تہ پيج کي save ڪريو. انھيءَ کان پوءِ پيج جي وندو جي ھيٺين حصي ۾ Preview ٽيب تي ڪلڪ ڪريو. توھان جو پيج ۽ فارم بلڪل اھڙي طرح نظر اينـدو جھڙو طرح ھُو ورلڊ وائيڊ ويب تي نظر ايندو.

فارم ۽ ان جي فيلڊز جو مڪمل جائزو وٺڻ کان پوءِ Normal ٽيب تي ڪلڪ ڪري پيج ايڊٽ ويو ۾ واپس اچي وڃو.

<u>F</u> ile <u>E</u> dit ⊻iew <u>I</u> nsert F <u>o</u> rmat <u>T</u> ools	T <u>a</u> ble F <u>r</u> ames <u>W</u> indow <u>H</u> elp	Type a question for help 👻
🗅 • 🛩 • 🔚 🔨 🕮 🛅 • 🚑 🗟 💖	X 🗈 🛍 💅 🗠 • 🖙 - 🖆 🥅 🌄 🦺 🍓 🕑 🔕	¶ 🛛 🗶 🗸
Times New Roman 🛛 🗸 3 (12 pt) 🗸 🖪 🛛	, u ≡ ≡ ≡ >1 14 → ← A ▲ 目 目 律	∉ ⊡ • <u>⊿</u> • <u>A</u> • .
/new_page_1.htm*		×
Your Name:	Last Name:	^
E-mail:		
Submit Reset		
GoNormal ⊡HTML QPreview		
	8	

فارم ذريعي ملندڙ ڊيٽا (انفارميشن) ڪيڏانهن وڃي؟

هاڻ ضرور توهان جي ذهن ۾ اِهو ئي سوال هوندو تہ فارم تہ اسان ٺاهي ورتو پر جڏهن وزيٽرز اِهو فارم ڀري ڪري Submit ڪندو تہ پوءِ اُها معلومات اسان کي ڪيئن ملندي؟ فرنٽ پيج توهان کي ڊيٽا محفوظ ڪرڻ جا بہ مختلف طريقا پيش ڪري ٿو. جنهن ۾ ٽيڪسٽ فائل جي صورت ۾ ڊيٽا جمع ڪرڻ, اي ميل ذريعي ڊيٽا توهان ڏانهن موڪلڻ ۽ مائيڪروسافٽ ايڪسس ذريعي ڊيٽابيس جي شڪل ۾ ڊيٽا کي محفوظ ڪرڻ شامل آهي.

ُّانهن ٽنهي طريقن ۾ اي ميل ذريعي ڊيٽا موڪلڻ وارو آپشن شايد توهان جي لاءِ بهترين ثابت ٿئي. ٽيڪسٽ فائل جي صورت ۾ توهان جي ويب سائيٽ جي private_ نالي جي فولڊر ۾ ڊيٽا محفوظ ڪيو ويندو آهي. اهو آپشن تڏهن ئي ڪارگر ٿي سگهي ٿو جيڪڏهن توهان کي ويب سرور تائين پهچ حاصل آهي.

ٻيو طريقو آهي اي ميل ذريعي ڊيٽا موڪلڻ جو. انهيءَ ۾ توهـان هڪ اي ميـل ايـڊريس ڏينـدا,	
ٽ پيج هر ملندڙ ڏيٽا کي توهان جي اي ميل ايڊريس تي موڪلي ڇڏيندو. آخري نمونو آهي	فرذ
بڪروسافٽ ايڪسس ڊيٽابيس. انهيءَ جي لاءِ لازمي آهي تہ ويب سرور ايڪسس ڊيٽابيس کي سپورٽ	ماد
ئندو هجي. هِنٍ ۾ وزيٽرز طرفان ملندڙاِن پُٽ کي ايم ايس ايڪسس جي ڊيٽابيس جي صورت ۾	È
فوظ ڪري ڇڏي.	مح
پاڻ هِتي اي ميل ذريعي ڊيٽا حاصل ڪرڻ واري طريقي کي سِکنداسين.	
1. فارم جي اندر رائيٽ ڪلڪ ڪري Form Properties تي ڪلڪ ڪريو.	
2. Send to مان email addresses جي ٽيڪسٽ باڪس ۾ پنهنجي اي ميل ايڊريس لکو. (ڏسو	
تصوير)	
Where to store results	
Send to Eile name: Browse	
E-mail address: voiceofsindh12@yahoo.com	
C Send to <u>d</u> atabase	
C Send to other Custom ISAPI, NSAPI, CGI, or ASP Script	
Form properties	
Form name:	
OptionsAdvancedOKCancel	
3. انهيءَ کان پوءِ Option بٽڻ تي ڪلڪ ڪريو. (ڏسو مٿين تصوير)	
4. Saving Result ڊائيلاگ باڪس ۾ Email Results تي ڪلڪ ڪريو. اُتي پنهنجي اي ميل	
ايڊريس ۽ اي ميل جو سبجيڪٽ لکي ڪري ok تي ڪلڪ ڪري ڇڏيو. (ڏسو تصوير)	
E-mail address to receive results:	
voiceofsindh12@yahoo.com	
E-mail tormat:	
✓ Include field names	
E-mail message header:	
Subject-line: Form field name	
Reply-to line:	
OK Cancel	

اهم ڳالهہ! توهان جا فارم صرف انهيءَ ويب سرور تي ئي صحيح ڪم ڪر ي سگهندا جِتي فرنٽ پيج اڪيسٽينشنز انسٽال هونديون. تنهن ڪري ڪنهن بہ ڪمپني کان هوسٽنگ خريد ڪرڻ کان پهريائين انهيءَ ڳالھ جي تصديق ڪرائي وٺو تہ انهن وٽ فرنٽ پيج جي سهولت موجود آهي يا نہ!

هاڻ جڏهن بہ ڪو وزيٽر توهان جي ويب سائيٽ تي موجود فارمر کي ڀري موڪليندو تہ اُهو ڊيٽا توهان کي پنهنجي اي ميل ايڊريس تي ملي ويندو.

• فريم ڇا آهن؟ ويب سائيٽ ٺاهڻ مهل هيءُ ڳالهہ بيحد ضروري آهي تہ توهان هڪ اهڙو ماحول ٺاهيو جيڪو ويب سائيٽ وزٽ ڪرڻ وارن لاءِ سهولت جو باعث بڻجي ۽ وزيٽرز آساني سان مختلف ويب پيجز کي استعمال ڪري سگهن. مختلف پيجز ڏانهن اچڻ وڃڻ کي نيوي گيشن چيو ويندو آهي. توهان فريمز جي ذريعي بہ نيوي گيشن سسٽم ٺاهي سگھو ٿا.

- **فريم پيج ٺاهڻ:** فريم پيج کي ڪنهن بہ نئي ويب سائيٽ لاءِ هوم پيج طور يا پوءِ پهرين موجود ويب سائيٽ ۾ شامل ڪري سگهجي ٿو. هڪ نئون فريم پيج ٺاهڻ لاءِ جي هيٺين هدايتن تي عمل ڪريو; 1. file مينو مان New تي ڪلڪ ڪري اُتان page or web تي ڪلڪ ڪريو. جنهن جي
  - نتيجي ۾ Task pen کُلي ويندو. 2. ٽاسڪ پين مان Page Templates تي ڪلڪ ڪريو. (ڏسو تصوير)

3. Page Templates ڊائيلاگ باڪس کُلي ويندو. جنھن جي Frames pages ٽيب تي ڪلڪ ڪريو. (ڏسو مٿين تصوير)

4. هيٺ توهان کي فريم پيجز جا مختلف نمونا نظر ايندا. جيڪو بہ نمونو وڻي, تنهن کي سليڪٽ ڪري اوڪي تي ڪلڪ ڪري ڇڏيو. توهان جو نئون خالي فريم پيج کُلّي ايندو. (ڏسو هيٺين تصوير)

توهان مٿي ڏسي رهيا هوندا تہ پيج جا ٽي حصا ٿيل آهن. فريم جو اصل مقصد ئي اِهو هوندو آهي تہ مختلف پيجز کي هڪ جڳھہ تي ڏيکارڻ. هِتي ٽي فريم موجود آهن. مطلب تہ هِتي اصل ۾ ٽي پيجز استعمال ڪيا ويندا.

- 5. New page تي ڪلڪ ڪرڻ سان توهان بلڪل نئون پيج کولي سگهو ٿا. جڏهن ته Set initial page تي ڪلڪ ڪرڻ سان توهان پهرين کان موجود ڪو ويب پيج هِتي لڳائي سگهو ٿا.
- 6. جيڪڏهن توهان پهرين کان موجود ڪو ويب پيج لڳائڻ چاهيو ٿا تہ Set initial page تي ڪلڪ ڪريو جنهن جي نتيجي ۾ Insert Hyperlink ڊائيلاگ باڪس کُلي ايندو. هِتي انهيءَ پيج کي سيليڪٽ ڪريو جيڪو توهان انهيءَ فريم ۾ هڻڻ چاهيو ٿا ۽ پوءِ اوڪي تي ڪلڪ ڪري ڇڏيو.

Link to:	Text to displa	y: < <selection document="" in="">></selection>	
Existing File or	Look in:	🖻 My Webs 💌 💼 🔍 🖻	
Web Page	C <u>u</u> rrent Folder	<pre>@ new_page_1.htm (unsaved) private</pre>	Bookmark
Place in This	Browsed	images ALLAH	Descriptions
Document	Pages	index	Parameters
Create <u>N</u> ew Document	Re <u>c</u> ent Files		
	Addr <u>e</u> ss:	C:\Documents and Settings\crystal\My Documents\My Webs\inc	
		OK	Cancel

 فريم پيجز تي ڪم ڪرط: فريم ۾ لڳل پيجز تي توهان ڪيترائي ڪم ڪري سگهو ٿا. مثلن مٿين فريم ۾ ڪو بينر وغيره لڳائي سگهو ٿا, سائيڊ واري فريم تي ويب سائيٽ جي نيوي گيشن ٺاهي سگهو ٿا ۽ ٻئي سائيڊ واري وڏي فريم تي توهان ويب سائيٽ جو اصلي مواد وغيره لڳائي سگهو ٿا. مطلب تہ فريم جي مدد سان بہ توهان آساني² سان هڪ ساده ۽ پُرڪشش ويب سائيٽ ٺاهي سگهو ٿا. سان هڪ ٻئي دلچسپ ڳالهہ تہ هر فريم هڪ الڳ پيج سان ڪنڪٽ هوندو آهي. تنهن ڪري توهان هر فريم ۾ مختلف بيڪ گرائونڊ وغيره لڳائي سگهو ٿا. مثال طور هڪ فريم پيج هيٺ تصوير ۾ ڏيکاريل آهي;

<u>F</u> ile <u>E</u> dit <u>V</u> iew Insert Format <u>T</u> ools T <u>a</u> ble F <u>r</u> ames <u>W</u> indow <u>H</u> elp	Type a question for help 🗸
□ • ☞ • 🖬 🔨 ฌ 🛅 • 🚑 🗟 🂖 ½ 🗈 🏝 ダ ∽ • ↔ • 🗐 🗔 🚜 🚳 😰	🛛 🕈 🖾 🖓 🗸
$MB Lateefi B \qquad \bullet 4 (14 pt, \bullet B I \underline{U} \equiv \equiv \equiv M I \bullet \bullet A A^* \equiv \equiv$	ĒĒĒ <mark>Ē - <u>⊿</u> - <u>A</u> - ,</mark>
/new_page_1.htm*	×
چې ته سنڌي ريب سائيٽ ناھير ن	7
انٽرنيٽ تي سنڌي ويب سائيٽن جي تمام گهڻي کوٽ آهي. انھي جو سڀ کان وڏو ڪارڻ ھي	تعارف
آهي تہ اڪثر سنڌ ۾ رهندڙ سنڌين کي ويب سائيٽ ٺاهڻ نہ ايندي آهي. انھيءَ جي لاءِ اسان سوچيو تہ اسين انھي جي باري ۾ بے ڪو مضمون لکون. تنھن مقصد ڪاڻ اسان وائيس آف	آغاز ≡
سنڌ تي هڪ قسط وار سلسلو شروع ڪيو "پنهنجي ويب سائيٽ پاڻ ٺاهيو" پر انهيءَ کي مسلسل جاري رکي ني سگهناسين. تنهن ڪري مان انهيءَ سلسلي کي هڪ ڪتاب جي	طريقيڪار
شڪل ۾ مڪمل ڪري پيش ڪري رهيو آهيان.	ويبكي پبلش ڪرڻ
ويب سائيٽ ٺاهڻ جا تہ گھڻا ئي سافٽ ويئر آهن مگر انھن ۾ مائيڪروسوفٽ جو فرنٽ	اختتام
پيچ پنهنجو مٽ پاڻ آهي. مانيڪروسوفٽ فرنٽ پيچ افس جي پرو گرامن مان هڪ آهي. جدهن اوهين پنهنجي ڪمپيوٽر ۾ آفس انسٽال ڪندا تر انهيءَ سان گڏوگڏ هيءَ سافٽ وئير بر	
انسٽال ٿي وينڏو آهي. هي بہ آفيس جي ٻين پروگرامن وانگر ٽي آهي. هن جي هڪ تصوير هيٺ ڏ ه	
د جي ٿي. برايان	-
GNormal ØNo Frames @HTML @Frames Page HTML QPreview	Þ
	🔊 🗕 0 seconds over 28.8

پنهنجي ويب سائيٽ پاڻ ٺاهيو

ريب سائيٽ تي پيليش ڪرڻ

ويب سائيٽ ٺاهڻ کان پوءِ اُنهيءَ کي پبلش ڪرڻ جو مرحلو اينـدو آهي. ڀلي توهـان پنهنجي ويب سائيٽ کي ڪيترو بہ خوبصورت ٺاهيو پر جيستائين توهان انهيءَ کي انٽرنيٽ تي جاري نہ ڪنـدا تيسـتائين انهيءَ جي ڪابہ ويليو ڪانہ هوندي. فرنٽ پيج ۾ پبلشنگ جي لاءِ بہ تمـامر بهترين سـهولت موجود آهي. اچو تہ پهريان پبلشنگ جي باري ۾ ڪجهہ بنيادي ڳالهيون سمجهڻ جي ڪوشش ڪريون.

ويب هوسٽنگ:

پنهنجي ويب سائيٽ کي انٽرنيٽ تي جاري ڪرڻ لاءِ سڀ کان پهريائين اوهان کي ڪجھ جڳھ (SPACE) خريد ڪرڻي پوندي جتي توهان جي ويب سائيٽ جو فائلون رکيون وينديون. البت توهان ڪنهن فري سرور جي ذريعي بہ ويب هوسٽنگ حاصل ڪري سگهو ٿا. هن وقت انٽرنيٽ تي اهڙن فري سرورز جي وڏي تعداد موجود آهي جيڪي اوهان کي ويب هوسٽنگ جي سهولت مفت ۾ ڏين ٿيون. البت جيڪڏهن توهان ڪا پروفيشنل ويب سائيٽ ٺاهڻ چاهيو ٿا تہ پوءِ بهتر اهو ٿيندو تہ توهان پنهنجي ويب هوسٽنگ خريد ڪريو.

ڊومين نيم:

ويب سرور:

ويب سرور اهو ڪمپيوٽر هوندو آهي جنهن تي توهان پنهنجي ويب سائيٽ پبلش ڪندا آهيو. سرور هر وقت انٽرنيٽ سان ڪنڪٽ رهندو آهي ۽ 24 ڪلاڪ کليل رهندو آهي. جيڪو بہ شخص ويب سائيٽ جو ايڊريس لکندو تہ ويب برائوزر خودبخود ري ڊاريڪٽ ٿي ويب سرور تي موجود ويب سائيٽ کي کوليندو آهي. (توهان پنهنجي ڪمپيوٽر کي بہ سرور بڻائي سگھو ٿا.)

هاڻي اچو تہ اسين ڪجھ عملي ڪم ڪريون. ويب سائيٽ کي پبلش ڪرڻ لاءِ اوهـان وٽ لازمـي طور تي ويب هوسٽنگ هئڻ گهرجي جيڪا اوهان مختلف هوسٽنگ ڪمپنين کان وٺي سگھو ٿـا. اڪثر فري هوسٽنگ وٺڻ سان گڏ اوهان کي هڪ فري سب ڊومين نيم بہ ملندو آهي.

هيٺ اسين ڪجھ مفت ۽ پيڊ هوسٽنگ ۽ ڊومين نيم ڪمپنين جون ايڊريسون ڏيئي رهيا آهيون. اوهـان کي جيڪا بہ پسند اچي توهان انهيءَ تان هوسٽنگ ڪرائي سگھو ٿا.

مفت هوسٽنگ ۽ سب ڊومين نيم ڏيندڙ ڪمپنيون:

- <u>www.5gigs.com</u> 80MB, Cpanel, Frontpage, 5GB Bandwith, No Advertisment & much more
- <u>www.netfirms.com</u> 25MB, frontpage, 2GB Bandwith. (A banner will be palaced on your website.)
- www.thehostreport.com The Database of free hosts.
- <u>www.cjb.net</u> Free Subdomain name like: yourname.cjb.net & 15MB Space, upload through Browser.
- www.dot.tk free subdomain name like: yourname.tk
- www.20m.com
- www.freeservers.com
- www.freewebs.com
- www.geocities.com
- www.anglefire.com
- Search Google for other free hosts.

پيڊ (پئسن واري) هوسٽنگ ۽ ڊومين نيم ڏيندڙ ڪمپنيون:

• www.uacummunications.com Cheapest Pakistani Hosting and Domain company.

- www.navicosoft.com Pakistani Hosting and Domain company
- www.netfirms.com Paid and Free Hosting and Domain name.
- www.mehakhosting.com Pakistani Hositng and Domain Company.
- Search Google for other Paid Hosts and Domains.

اگر توهان جي ويب سائيٽ جي سائز ننڍي آهي يعني جيڪڏهن اوهان جي ويب سائيٽ 1 کان 20 جي اندر آهي تہ توهان کي گھڻا ئي مفت سرور ملي ويندا. ويب سائيٽ کي ٻن ذريعن سان پبلش ڪري سگھجي ٿو.

1. اپ لوڊنگ بذريعہ براؤزيا ايف ٽي پي سافٽ وئير
 2. اپ لوڊنگ بذريعہ فرنٽ پيج

ياد رکو تہ فرنٽ پيج صرف اهڙي هوسٽ تي ويب سائيٽ کي پبلش ڪري سگھي ٿو جنھن جي سرور ۾ "فرنٽ پيج ايڪسٽينشنز" موجود هجن. انھيءَ لاءِ اوهان ڪنھن بہ هوسٽگ ڪمپني کي منتخب ڪرڻ کان پھريائين انھيءَ جيFeuture List ضرور پڙهجو تہ ڇا اها ڪمپني فرنٽ پيج جي سھولت ڏي ٿي يا نہ؟؟. فرنٽ پيج جي هوسٽنگ ڳولڻ ڪجھ مشڪل آهي ڇاڪاڻ تہ تمام گھٽ سرور فري ۾ فرنٽ پيج جي سھولت ڏين ٿا. البت توهان Google تي Free Frontpage Hosting لکي سرچ ڪندا تہ انشاء الله اوهان کي ڪيترائي اهڙا سرور ملي ويندا جيڪي اوهان کي مفت ۾ فرنٽ پيج سھولت ڏيندا. جيڪڏهن توهان کي فرنٽ پيج جي سھولت جي حامل ڪا هوسٽنگ نہ ملي تہ بمام گھٽ مرور فري ۾ توهان کي فرنٽ پيج جي سھولت جي حامل ڪا هوسٽنگ نہ ملي تہ بہ ڪا ڳالھ ڪانھي. توهان ٻي ڪنھن سرور تي بہ فرنٽ پيج ذريعي ويب سائيٽ کي پبلش ڪري سگھو ٿا مگر انھيءَ صورت ۾ فرنٽ پيج

توهان هر ممڪن ڪوشش ڪريو تہ اهڙي سرور تي پنهنجي ويب سائيٽ پبلش ڪريو جنهن ۾ فرنٽ پيج ايڪسٽينشز انسٽال هجن. ڇاڪاڻ تہ فرنٽ پيج جا سپيشل ڪمپونينٽس جهڙوڪ فارمز هِٽ ڪائونٽر وغيرہ صرف انهيءَ سرور تي ئي صحيح طور تي ڪم ڪري سگهندا جنهن ۾ فرنٽ پيج جون ايڪسٽينشز انسٽال هونديون.

هتي اسين توهان کي صرف <u>www.5gigs.com</u> جو پروسيچر ٻڌائيندا. هي ڪمپني اوهان کي تقريبن 80 ميگابائيٽ ويب اسپيس (جيڪو هڪ پرسنل ۽ بزنس ويب سائيٽ لاء بہ ڪافي آهي*) Cpanel ڪنٽرول پينل, فرنٽ پيج هوسٽنگ جي سهولت ڏي ٿي. فيوچرز تي تمام گهڻا آهن جيڪي توهان انهن جي ويب سائيٽ <u>www.5gigs.com</u> تي وڃي پڙهي سگهو ٿا. سڀ کان پهريائين اوهان اُتي وڃي سائن اپ (Sign Up) ٿيو. سائن اپ جو پروسيس مڪمل ٿيڻ کان پوءِ توهان کي توهان جي ڏنل اي ميل ايڊريس تي هڪ اي ميل ملندي. جنهن ۾ توهان کي اڪائونٽ Verifry ڪرڻ جو چيو ويندو. انهيءَ سان گڏ اُتي هڪ لنڪ به موجود هوندو. توهان انهيءَ تي ڪلڪ کندا تہ توهان جو اڪائونٽ Verify ٿي ويندو. انهيءَ کان پوءِ تقريبن 1 ڪلاڪ کان وٺي 24 ڪلاڪن تائين جي وقت اندر توهـان کي 5Gigs طرفان ڀليڪار جي اي ميل ملي ويندي. جنهن ۾ توهان جي ويب سـائيٽ جي ايـڊريس, FTP Login, ڪنٽرول پينل , يوزر نيم ۽ پاسورڊ وغيره ٻڌائيو ويندو. اهڙي ريت توهان جو فري هوسٽنگ اڪائونٽ تيار ٿي ويو.

هاڻي اچون ٿا پئڊ (پئسن واري) هوسٽنگ جي طرف. جيڪڏهن توهان ڪريڊٽ ڪارڊ جي ذريعي پيمنٽ ڪري سگهو ٿا تہ پوءِ توهان انٽرنيشنل ڪمپنين کان بہ ويب هوسٽگ خريد ڪري سگهو ٿا. پر جيڪڏهن توهان وٽ ڪريڊٽ ڪارڊ موجود ناهي, تڏهن بہ ڪائي ڳالهہ ناهي. توهان ڪنهن پاڪستاني ويب هوسٽنگ ڪمپني کان بہ هوسٽنگ خريد ڪري سگهو ٿا. پاڪستاني پيڊ هوسٽنگ حمپنين مان مون کي جيڪا ڪمپني هيستائين سٺي لڳي آهي سا UA Cummunication آهي. جيڪا تمام گهٽ پئسن تي تمام سٺي سروس مهيا ڪري رهي آهي. وائيس آف سنڌ ڊاٽ نيٽ جي هوسٽنگ به انهيءَ سرور تان ورتي ويئي آهي. انهيءَ ڪمپني کي توهان بذريعہ چيڪہ مني آرڊر بينڪ ڊرافٽ ۽ ڪريڊٽ ڪارڊ يعني هر طريقي سان پئمنٽ ڪري سگهو ٿا.

سڀني کان سٺي ڳالهہ اِها آهي تہ توهان هينئر جو هينئر پئمينٽ ڪرڻ کان پهرين بہ انهن کان هوسٽنگ حاصل ڪري سگھو ٿا. بس مهيني جي اندر اندر انهن کي پئسا موڪلي ڇڏجو. انهن کان هوسٽنگ خريد ڪرڻ سان گڏ ڊومين نيم فِري ۾ ملي رهيو آهي.

اهم ڳالهہ! سنڌي ادبي ويب سائيٽن جي لاءِ وائيس آف سنڌ طرفان پڻ فِري ويب هوسٽنگ مهيا ڪئي پئي وڃي. جنهن ۾ توهان کي توهان جي ضرورت آهر ويب اسپيس ڏني ويندي. جڏهن تہ وائيس آف سنڌ جو سب ڊومين پڻ ڏنو ويندو. وڌيڪ معلومات لاءِ voiceofsindh12@yahoo.com تي رابطو ڪريو.

اِهي هُيون ويب سائيٽ کي پبلش ڪرڻ کان پهرينءَ جون ڪجهہ بنيادي ڳالهيون. هاڻ اچو تہ ويب سائيٽ کي فرنٽ پيج ۾ پبلش ڪرڻ سِکون.

- . سڀ کان پهريائين انٽرنيٽ کي ڪنڪٽ ڪريو.
   ۲ ماڻ ف ن ٽير جو بندند ميري ائي ٽير کي کاريو.
- 2. هاڻ فرنٽ پيج ۾ پنهنجي ويب سائيٽ کي کوليو.
- 3. فائل مينو مان Publish Web تي ڪلڪ ڪريو. جنهن جي نتيجي ۾ هيٺيون ڊائيلاگ باڪس اوپن ٿيندو. (ڏسو تصوير)

Publish Destination					
Enter publish destination:					
http://www.sindhiwebsite.com					
Example: http://sample.microsoft.com					
If you do not have a Web hosting service, find one that supports FrontPage by using the Web Presence Provider search page.					
Click here to learn more.					
OK Cancel					

- 4. Enter Publish destination جي ٽيڪسٽ باڪس ۾ پنهنجو ڊومين نيم لکو. ۽ انهيءَ کان پوءِ ok تي ڪلڪ ڪريو.
- 5. ٿوريءَ دير کان پوءِ توهان کان يوزر نيم ۽ پاسورڊ پُڇيو ويندو. يوزر نيم ۽ پاسورڊ لکي ok تي ڪلڪ ڪري ڇڏيو.

انهيءَ کان پوءِ توهان کي ويب پيجز نظر ايندا جنن کي پبلش ڪرڻو آهي.

🔄 Publish Web					? <mark>X</mark>	
Publish from: D:\WEBSITES\New Layout\sindhi						
to: http://www.voiceofsindh.	net				Change	
D:\WEBSITES\New Layout\sindhi			http://www.voiceofsindh.net		n ×	
Name	Status	Modified 🔺	Name	Modified	Autho 🔺	
PRIVATE			🧼 aftab			
🧼 aftab			횐 aq			
🧼 books			🧼 books			
🖉 case_of_sindh			🕗 case_of_sindh			
🧼 colum			🧼 cgi-bin			
🧼 computer			🧼 colum			
🧼 data			🧼 computer			
🧼 ebooks			🧼 data			
🧼 fonts		~	🧼 ebooks		~	
٠ III		Þ	۱ III		Þ	
Include subwebs					<< Hide	
Options				Publish	Cancel	

7. انهيءَ کان پوءِ آخر ۾ پبلش تي ڪلڪ ڪري ڇڏيو. ڪجهہ دير کان پوءِ پبلشنگ پوري ٿي ويندي ۽ پوءِ Done تي ڪلڪ ڪري ڇڏجو.

پبلشنگ complete ٿيڻ کان پوءِ پنھنجي ويب سائيٽ کي ھڪ دفعو انٽرنيٽ تي ضرور چيڪ ڪريو. تہ جيئن خبر پئجي سگھي تہ هِٽ ڪائونٽر, شيئرڊ بارڊرز ۽ فارمز وغيرہ صحيح ڪم ڪن پيا يا نہ!

انهيءَ کان پوءِ توهان جي ويب سائيٽ جي تياري مڪمل ٿي ويئي آهي. هاڻ جڏهن بہ ٿوري گهڻي تبديلي ڪريو تہ انهيءَ ساڳي نموني سان پبلش ڪري ڇڏيو. فرنٽ پيج صرف توهان جي تبديل شده پيجز کي ئي پبلش ڪندو.

پورو ٿيو.

وائيس آف سنڌ اِي بُڪ پبلشر

www.voiceofsindh.net